

SUÇ İŞLEMENİN AMACIYLA ÖRGÜT KURMA SUÇU

(The Crime of Establishing an Organization for the Purpose of Committing Crimes)

A. Caner YENİDÜNYA*
Zafer İÇER**

ÖZET

Suç işlemek amacıyla örgüt kurma suçu, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 220 nci maddesinde düzenlenmiştir. Maddenin birinci fıkrasında, suç işlemek amacıyla örgüt kurma ve yönetme ikinci fıkrada ise, suç işlemek amacıyla kurulmuş örgüte üye olma fiilleri yaptırıma bağlanmıştır. Maddede, örgütün silahlı olması, daha ağır cezayı gerektiren nitelikli hal olarak öngörülmüştür. Dördüncü fıkrada, örgütün faaliyeti çerçevesinde suç işlenmesi, beşinci fıkrada ise, örgüt yöneticilerinin, örgütün faaliyeti çerçevesinde işlenen suçlardan dolayı ne şekilde sorumlu tutulacağı düzenlenmiştir. Maddenin altıncı fıkrasında silahlı örgüte üye olmamakla birlikte örgüt adına suç işleyen kişinin ayrıca örgüte üye olmak suçundan da cezalandırılması kabul edilmiştir. Yedinci fıkrada, örgüt içindeki hiyerarşik yapıya dâhil olmamakla birlikte, örgüte bilek ve isteyerek yardım eden kişinin sorumluluğu düzenlenmiştir. Maddenin son fıkrasında, örgütün cebir, şiddet veya tehdit içeren yöntemlerini meşru gösterecek veya övecek ya da bu yöntemlere başvurmayı teşvik edecek şekilde propagandasını yapma fiili yaptırıma bağlanmıştır. Bu fiilin basın ve yayın yoluyla işlenmesi daha ağır cezayı gerektiren nitelikli hal olarak öngörülmüştür. Ayrıca 221 nci maddede suç işlemek amacıyla örgüt kurma suçuna ilişkin etkin pişmanlık hükümlerine yer verilmiştir.

Anahtar kelimeler: Örgüt kurma, örgüt yönetme, örgüte üye olma, silahlı örgüt, örgüte yardım, örgüt propagandası yapma, etkin pişmanlık.

Abstract

The crime of establishing an organization for the purpose of committing crimes" is regulated by the 220 th article of the Turkish Criminal Law No.5237. While the first paragraph sanctions the acts of setting up an organization to commit a crime and managing this organization, the second paragraph sancti-

* Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukuku Anabilim Dalı

** Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukuku Anabilim Dalı

ons to be a member of this kind of organization. If this organization is an armed one, this necessitates the aggravation of the sentence. The fourth paragraph regulates the crimes committed within this kind of organization and the fifth paragraph regulates the responsibility of the leaders for these crimes. According to the sixth paragraph of the article, a person who commits a crime for the organization will also be sanctioned for being a member of the organization. The seventh paragraph regulates the responsibility of persons who knowingly and willfully lend assistance to the organization. Finally, the last paragraph of the article sanctions the act of propagandizing in a way that justifies, praises or encourages the acts of the organization that contains coercion, violence and threat. Committing this crime through media necessitates the aggravation of the sentence. The 221st article of the Turkish Criminal Law regulates the effective remorse.

Keywords: Setting up an organization, managing an organization, being a member of an organization, armed organization, lending assistance to an organization, to make propaganda for the organization, effective repentance.

1- Genel Bilgiler

Suç işlemek amacıyla örgüt kurma, TCK.'nun 220 nci maddesinde düzenlenmiştir. Maddede; *“(1) Kanunun suç saydığı fiilleri işlemek amacıyla örgüt kuranlar veya yönetenler, örgütün yapısı, sahip bulunduğu üye sayısı ile araç ve gereç bakımından amaç suçları işlemeye elverişli olması halinde, iki yıldan altı yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Ancak, örgütün varlığı için üye sayısının en az üç kişi olması gerekir.*

(2) Suç işlemek amacıyla kurulmuş olan örgüte üye olanlar, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

(3) Örgütün silahlı olması halinde, yukarıdaki fıkralara göre verilecek ceza dörtte birinden yarısına kadar artırılır.

(4) Örgütün faaliyeti çerçevesinde suç işlenmesi halinde, ayrıca bu suçlardan dolayı da cezaya hükmolunur.

(5) Örgüt yöneticileri, örgütün faaliyeti çerçevesinde işlenen bütün suçlardan dolayı ayrıca fail olarak cezalandırılır.

(6) Örgüte üye olmamakla birlikte örgüt adına suç işleyen kişi, ayrıca örgüte üye olmak suçundan da cezalandırılır. Örgüte üye olmak suçundan dolayı verilecek ceza yarısına kadar indirilebilir. Bu fıkra hükmü sadece silahlı örgütler hakkında uygulanır.

(7) Örgüt içindeki hiyerarşik yapıya dâhil olmamakla birlikte, örgüte bilerek ve isteyerek yardım eden kişi, örgüt üyesi olarak cezalandırılır. Örgüt üyeliğinden dolayı verilecek ceza, yapılan yardımın niteliğine göre üçte birine kadar indirilebilir.

(8) Örgütün cebir, şiddet veya tehdit içeren yöntemlerini meşru gösterecek veya övecek ya da bu yöntemlere başurmaya teşvik edecek şekilde propagandasını yapan kişi,

bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Bu suçun basın ve yayın yolu ile işlenmesi halinde, verilecek ceza yarı oranında artırılır” denilmektedir.

Görüldüğü üzere, maddenin birinci fıkrasında, suç işlemek amacıyla örgüt kurma ve yönetme ikinci fıkrada ise, suç işlemek amacıyla kurulmuş örgüte üye olma fiilleri yaptırımı bağlanmıştır. Örgütün silahlı olması, daha ağır cezayı gerektiren nitelikli bir unsurdur (m.220/3).

Örgüt faaliyeti çerçevesinde işlenen suçlardan dolayı, örgüt mensuplarının ayrıca cezalandırılıp cezalandırılmayacağı tatbikatta tereddüde yol açabilmektedir. Yasada bu hususta özel bir düzenlemeye yer verilerek, bu tartışmaların önüne geçilmek istenmiştir (m.220/4). Keza örgüt yöneticilerinin, örgüt faaliyeti çerçevesinde işlenen suçlardan şerik olarak mı yoksa fail olarak mı sorumlu tutulacakları konusundaki soruna yanıt olmak üzere, açık bir hükme yer verilmiş ve bu kişilerin fail olarak sorumlulukları yasal düzenlemeye bağlanmıştır (m.220/5).

Maddenin altıncı fıkrasında örgüte üye olmamakla birlikte silahlı örgüt adına suç işlemek, yedinci fıkrasında örgüt içindeki hiyerarşik yapıya dâhil olmamakla birlikte, örgüte bilerek ve isteyerek yardım etmek ve sekizinci fıkrada örgütün propagandasını yapmak fiilleri yaptırım altına alınmıştır.

Suç işlemek amacıyla örgüt kurma suçuna ilişkin etkin pişmanlık hükümleri, Kanun'un 221 inci maddesinde düzenlenmiştir.

Çalışmamızda, örgüt suçunun unsurlarını, 220 nci maddede yaptırımı bağlanan her bir fiile değinmek suretiyle incelemeye çalışacak, ardından 221 inci maddede düzenlenen etkin pişmanlık hükmünün koşullarına temas edeceğiz.

2- Korunan Hukuki Değer

TCK.'nun 220 nci maddesi, bir seri suçu işlemek amacıyla bir araya gelen kişilerin cezalandırılması amacını taşımaktadır. Suç işlemek amacıyla kişilerin örgütsel bir yapılanma içerisine girmeleri, esas itibarıyla işlenmesi amaçlanan suçların bir hazırlığı niteliğindedir. Ancak, kişilerin bu tarz birliktelikleri, henüz amaçlanan suçlar işlenmemiş olsa bile, toplumsal barışı tehlikeye attığı gibi, suç işlenmesinin önlenmesine matuf kamu otoritesini de zedeleyici bir mahiyet arz etmektedir. Bu anlamda suçla korunan hukuki değer, kamu güvenliği ve kamu barışı olduğu ifade edilmelidir¹.

Kişilerin işlemeyi amaçladıkları suçların sayısının belli olduğu hallerde, güç birliği yapmalarının iştiraki oluşturduğu, iştirak halinde hareket eden kimselerin bir araya gelmesinden kaynaklanan tehlikenin de süreli ve geçici bulunması nedeniyle kamu barışını ihlal etmesinin mümkün olamayacağı ifade edilmiştir².

¹ Özgenç, İzzet, Suç Örgütleri, Ankara 2013, s.13; Yaşar, Osman-Gökcan, Hasan Tahsin-Artuç, Mustafa, Yorumlu-Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, C.V (Madde 205-256), Ankara 2010 (2012 yılı Değişiklikleri İşlenmiş Baskısı), s.6229.

² Dursun, İsmail, Suç İşlemek Amacıyla Örgüt Kurma Suçu, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul 2009, s. 136.

3- Suçun Unsurları

A-Maddi Unsurlar

a- Fiil

TCK.'nun 220 nci maddesinde, “örgüt kurmak”, “yönetmek”, “örgüte üye olmak”, “örgüt faaliyeti çerçevesinde suç işlemek”, “örgüt adına suç işlemek”, “örgüte yardım etmek”, “örgüt propagandası yapmak” fiilleri yaptırım altına alınmıştır. Aşağıda sırasıyla bu fiilleri ayrı ayrı inceleyeceğiz.

aa- Örgüt kurmak (m.220/1)

TCK.'nun 220 nci maddesine göre, kanunun suç saydığı fiilleri işlemek amacıyla örgüt kuranlar cezalandırılır. Örgüt kurmak, var olmayan bir örgütün oluşturulması, meydana getirilmesidir³.

Kuruluşun herhangi bir şekli yoktur, zımni ya da açık bir şekilde örgüt kurulmuş olabilir. Suçun oluşumu yönünden bizzatı örgütün kurulması yeterli olduğundan, bu suç, tehlike suçudur. Bununla birlikte, Yasada örgütün kurulması yönünden; “örgütün yapısı, sahip bulunduğu üye sayısı ile araç ve gereç bakımından amaç suçları işlemeye elverişli olması” objektif şartı arandığından, somut tehlike suçudur⁴.

Maddenin düzenlemesine göre, suç işlemek amacıyla kurulan yapılanmanın bazı özellikleri haiz olması gerekir. Öncelikle; örgüt, süreklilik arz eden, kendisini oluşturanlar arasında planlı ortaklık, iş bölümü bulunan, başında bir lider olan ve en az üç kişiden oluşan suç işlemek için kurulmuş bir yapılanmadır⁵. Örgüt, bu özellikleri ile gelişi güzel fiili bir birliktelik değil, suç işlemek amacı doğrultusunda dayanışma, organizasyon ve koordinasyonu içeren disiplinli bir yapıdır⁶.

³ Dursun, s.121.

⁴ Bu bakımdan her somut olayda, örgüt yapısının korunan hukuksal yarar açısından somut bir zarar tehlikesi meydana getirmeye uygun olup olmadığı irdelenmesi gerektiği ifade edilmiştir. **Özek, Çetin**, Organize Suç, Prof. Dr. Nurullah Kunter'e Armağan, İstanbul 1998, s. 228.

⁵ Dursun, s.124 vd.; **Malkoç, İsmail**, Açıklamalı-İçtihatlı Türk Ceza Kanunu, Ankara 1999, s.663.

⁶ Dursun, s. 124, 126; **Coşkun, Atilla**, Örgütlü Suçlar ve Çıkar Amaçlı Suç Örgütleriyle Mücadele Kanunu, Açıklamalar, Gereçler, Yargı Kararları ve İlgili Mevzuat, İstanbul 2002, s. 18; “Sanık Hüseyin Topaç hakkında dolandırıcılık ve cürüm işlemek için teşekkül oluşturmak suçlarından 1.4.2003 tarihli iddianameyle dava açılmasından sonra bu suçlardan Bakırköy 8. Ağır Ceza Mahkemesinin 2003/351 esas sayılı dosyasında gıyabi tutuklu olarak aranmakta iken, 7.3.2004 tarihinde yapılan ihbarda “... ve ... (isimleri belirtilen) diğer bazı şahısların U. Motorlu Taşıtlar Limited Şirketini evrak üzerinde farklı şahıslar üzerine kurup, otomobil kampanyası düzenleyerek ikna edebildikleri vatandaşlardan usulsüz para topladıkları”nın belirtilmesi üzerine adı geçen şirkete gidildiğinde “U. Motorlu Taşıtlar İnş ve San. Tic. Ltd.” şirketinin 15.3.2004 tarihinde yasal olarak kurulduğu ve şirket ortaklarının sanık A. D. ile temyize gelmeyen sanık N. A. oldukları, diğer sanık A. C.'in de şirkette Personel şefi olduğu, bu şirket adına otomobil kampanyasının düzenlendiği, ancak herhangi bir müşteriyle görüşülmediği, satış yapılmadığı ve para alınmadığı anlaşılma, sanıkların, otomobil kampanyası düzenleyip herhangi bir teslimat yapılmaksızın müşterilerden usulsüz para toplamak amacıyla bir örgütlenme disiplini ve dayanışma içinde biraraya geldikleri-

Yargıtay kararlarında da; kişilerin aralarında önceden anlaşış iş bölümü ve hiyerarşik bir yapı içerisinde süreklilik gösterecek şekilde planlı bir ortaklık ve paylaşım anlayışıyla belirlenmemiş sayıdaki suçları işlemek amacı etrafında birleşip birleşmediklerinin tartışılarak hüküm verilmesi gerektiğine⁷, söz konusu suçu basit birleşmeden ayıran özelliklerin devamlılık, birden fazla suç için birleşme ve süreklilik olduğuna⁸ işaret edilmektedir⁹.

ni gösterir mahkumiyetlerine yeter kesin ve inandırıcı kanıt bulunmadığı gözetilmeden, sanıkların beraati yerine yazılı şekilde mahkumiyetlerine karar verilmesi” (*Yarg. 8. CD., 28.11.2007, 2006/10605, 2007/8313*); Oluşa ve tüm dosya içeriğine göre; sanığın temyize gelmeyen diğer sanıklar ile birlikte işbirliği ve eylemli paylaşım anlayışı ve disiplinli biçimde hareket ederek süreklilik gösterir şekilde suç işlemek amacıyla örgüt kurduğuna dair kesin ve inandırıcı kanıt bulunmadığı sanık Sabri Küçükbaş’ın ifadesinin doğrulanmadığı, bu nedenle atılı suçun oluşmadığı gözetilmeden, sanığın beraati yerine yazılı biçimde mahkumiyetine karar verilmesi” (*Yarg. 8. CD., 10.5.2010, 2008/3322, 2010/7143*); “Oluşa ve tüm dosya içeriğine göre; sanıklar Musa Kısmet, Ali Kısmet ve Sinan Kısmet’in, sanık Taci Kısmet liderliğinde bir araya gelip, önceden belirlenmemiş sayıda ve süreklilik içinde hileli davranışlarla dolandırdıkları mağdurlardan elde ettikleri malları piyasada satarak kendilerine haksız çıkar sağlamak amacıyla örgüt kurdukları ve sanıklar Ali Demirdağ, Turgut Atmaca, Şuayıp Uçmaz, Selim Uçmaz, Soner Çam, Mehmet Eryılmaz ve Abdulkadir Kartal’ın kurulan bu örgüte sonradan dahil oldukları, sanıkların örgütün faaliyeti çerçevesinde sahte çek ve senet kullanmak suretiyle mağdurlardan elde ettikleri haksız malların bir kısmını birebir pazarlama yoluyla, bir kısmını da örgütün bu amaç doğrultusunda kullandığı ve başında sanıklar Ali Kısmet ve Sinan Kısmet’in olduğu işletme aracılığı ile paraya çevirdikleri, elde edilen haksız malların muhafaza ve satımının yapıldığı işletmenin sahipleri sanıklar Ali Kısmet ve Sinan Kısmet’in mağdurlarla alış-veriş esnasında yüz yüze gelmedikleri, alış verişin “tokatçılar” olarak adlandırılan diğer sanıklar aracılığıyla yapıldığı, mağdur Recep Altunbaş’ın ve tanık Fahri Biçer’in anlatımlarından da bazı mağdurları silah kullanmak suretiyle tehdit edip yıldırdıkları, kendilerinden haksız menfaat elde edilecek olan mağdurlara yönelik işin organizasyonu, elde edilen malın örgütün hâkimiyet alanı içinde olan Akşehir İlçesi Adsız Kasabası’ndaki yere getirilmesi, muhafazası, paraya dönüştürülmesi noktasında tam bir işbirliği, eylemli paylaşım anlayışı ve disiplinli biçimde hareket ettikleri, örgütün yapısı, sahip bulunduğu üye sayısı ile araç ve gereç bakımından amaç suçları işlemeye elverişli olduğunun anlaşılması karşısında” (*Yarg. 8. CD., 19.11.2007, 8693/7884*).

⁷ *Yargıtay 8. CD.nin 10.7.2000 tarih ve 10810 E.,13581 K. sayılı ilamında bu yönde*; “...aralarında önceden anlaşış işbölümü ve hiyerarşik bir yapı içerisinde süreklilik gösterecek şekilde planlı bir ortaklık ve paylaşım anlayışıyla belirlenmemiş sayıdaki suçları işlemek amacı etrafında birleşip-birleşmedikleri başka bir deyişle cürüm işlemek için teşekkül oluşturup oluşturmadıkları tartışılarak sonucuna göre hüküm kurulması gerektiği” belirtilmiştir.

⁸ *Yarg. 8. CD., 11.7.1997,9489 E.,11420 K.; Yarg. 8. CD., 26.11.2001,14218 E., 16512 K.*

⁹ “5237 sayılı TCK’nin 220. maddesinde düzenlenen “Suç işlemek için örgüt kurmak” suçunun işlendiğinin ve örgütün varlığının kabul edilebilmesi için; üye sayısının en az üç kişi olması, üyeler arasında soyut bir birleşme değil gevşek de olsa hiyerarşik bir ilişkinin bulunması, suç işlenmesi bile suç işlemek amacı etrafında fiili bir birleşmenin olması, niteliği itibarıyla devamlılık göstermesi gereklidir. Örgütün yapısı, sahip bulunduğu üye sayısı ile araç ve gereç bakımından, amaçlanan suçları işlemeye elverişli olması da aranmalıdır. Örgüt yapılanmasında işlenmesi amaçlanan suçların konu ve mağdur itibarıyla somutlaştırılması mümkün, ancak zorunlu değildir. Soyut olarak sanık sayısının üç kişi veya daha fazla olması örgütün varlığının kabulü için yeterli olmayıp bu durumda iştirak ilişkisinden söz edilebilir. Örgüt üyesi olmamakla birlikte örgütün faaliyeti çerçevesinde suç işleyen kişi, işlediği suçtan hem de örgüte üye olmak suçundan ayrı ayrı cezalandırılır. Somut olaya bakıldığında; sanıkların örgüt oluşturmak için sayısal yeterlikte olduğu anlaşılmakta

TCK m. 220'de düzenlenen suçların oluşabilmesi için fiili birleşme yeterlidir. Ancak hukuka uygun şekilde kurulmuş olan veya hukuka uygun amaçlar çerçevesinde faaliyet gösteren kuruluşlar veya oluşumlar bünyesinde işlenmiş münferit suçları “suç örgütü” saymak mümkün değildir. Çünkü bu ihtimalde bir araya gelme, belirsiz birtakım suçları işlemek amacıyla yönelik bulunmadığından, sadece ilgili suçu işleyen kişi veya kişilerin münferit o suçla ilgili sorumluluğuna gidilmesi gerekir.

Örgütün bir diğer önemli özelliği bu yapının “hiyerarşik” bir ilişki ortaya koymasındır¹⁰. Örgüt kurmadan söz edebilmek için, üyeler arasında soyut bir birleşme değil, gevşek de olsa hiyerarşik bir ilişkinin bulunması gerekir. Ancak örgüt içinde görev dağılımı yapılmış olması zorunlu değildir¹¹. Yatay ilişkiler bir örgütün varlığını sonuçlayamaz. Keza kişiler arasındaki akrabalıktan¹², iş yerindeki olağan çalışma pozisyonlarından kaynaklanan ilişkiler, örgüt suçundaki hiyerarşik yapılanma olarak görülmemelidir. Nitekim tatbikatta vakıf, dernek, şirket ve hatta kamu tüzel kişilerinin yöneticileri ile üyeleri yahut çalışanları arasındaki ilişkilerin örgütsel hiyerarşik yapıya benzetilerek, bu suç kapsamında mütalaa edildiği görülmektedir. Bu hususta, örneğin, bir belediye başkanının örgüt yöneticisi olduğu iddia edildiğinde, kamu hukuku tüzel kişisi olan belediyenin görev ve yetkileri kapsamında, belediyede çalışan kişilerle, belediye başkanı arasında kamu idaresinin işleyişinden kaynaklanan ast-üst ilişkisinin bulunmasının olağan olduğu, kamu hukukundan kaynaklanan bu özelliğin örgütün niteliklerinden hiyerarşik yapıyla bir ilgisinin bulunmadığı, örgütün bu tür yasal yapılanmaların dışında, kendisine özgü bir kuruluşunun, varlığının araştırılmasının gerektiği açıktır.

ise de, aralarında hiyerarşik ilişki ve suç işleme iradelerinde devamlılık saptanmadığı anlaşılmaktadır. Açıklanan durum karşısında sanıklar hakkında 5237 sayılı TCK'nin 220. maddesinin uygulanmasının koşulları bulunmadığı gözetilmeden 5237 sayılı TCK'nin 188/5. maddesinin uygulanması” (*Yarg. 10. CD., 19.10.2006, 9449/11838*); “Kanunun suç saydığı fiilleri işlemek amacıyla kurulan ve yapısı, sahip bulunduğu üye sayısı ile araç ve gereç bakımından amaç suçları işlemeye elverişli niteliği itibarıyla devamlılık gösteren ve bünyesinde hiyerarşik bir ilişki bulunan ve irtikap suçundan haklarında mahkumiyet hükmü kurulan sanıkların görevli oldukları yerde sistemli bir şekilde menfaat temin edip belirli kişilerde toplanmasını ve tespit edilebilen kişilere dağıtılmasını sağlayıp bu sistemi sürekli hale getirerek örgüt oluşturdukları ve sanıklar ..'ın da örgüte üye oldukları kabul edildiği nazara alınıp bu suretle de anılan sanıkların irtikap fiilini gerçekleştiren diğer sanıkların bu suçunun müşterek failleri oldukları gözetilmeden yazılı şekilde uygulama yapılarak görevi kötüye kullanmaktan hüküm kurulması” (*Yarg. 5. CD., 05.03.2007, 12179/1710*).

¹⁰ Özgenç, s.20.

¹¹ Soyaslan, Doğan, Ceza Hukuku Özel Hükümler, Ankara 2010, s.533.

¹² “Sanıkların, çek senet tahsilatı yapmak üzere Halil Tan liderliğinde fonksiyonel işbirliği ve işbölümü içerecek şekilde örgütlendiklerine dair soyut iddialar dışında, her türlü kuşku uzak, kesin ve inandırıcı kanıt bulunmadığı, örgüt lideri Halil Tan'ın diğer sanıklar Selami Tan ve Muammer Tan ile abi-kardeş olduğu, sanık Fikri Gülüsev'in de bu sanıkların eniştesi olduğu, aralarında akrabalık bağından kaynaklanan birliktelik bulunduğu, atılı suçun yasal unsurları oluşmadığı gözetilmeden, beraatları yerine yazılı biçimde mahkumiyetlerine karar verilmesi” (*Yarg. 8. CD., 19.6.2008, 2007/1194, 2008/7820*).

Suç işlemek için örgüt kurma suçunun işlendiğinin ve örgütün varlığının kabul edilebilmesi, üye sayısının en az üç kişi olmasına bağlıdır¹³. Öte yandan, soyut olarak kişi sayısının üç kişiden fazla olması da örgütün varlığı için yeterli değildir. Suç tipine ilişkin diğer unsurlar mevcut değilse, bu ihtimalde iştirak ilişkisinden söz edilebilir ve iştirak hükümleri uyarınca cezai sorumluluk gündeme gelebilir¹⁴.

Örgütün sayısı belirsiz suç işleme ideali etrafında birleşme ile kurulması yeterli olup, amaçlanan suçların işlenmesi gerekmez. Ancak örgütsel yapı dâhilinde suç işlenmese bile, yukarıda da ifade ettiğimiz üzere, suç işlemek amacı etrafında fiili bir birleşmenin varlığı ve bu birleşmenin niteliği itibarıyla devamlılık göstermesi aranır¹⁵.

Örgütün yapısı, sahip bulunduğu üye sayısı ile araç ve gereç bakımından, amaçlanan suçları işlemeye elverişli olması aranır. Aksi halde, elverişli bir örgütten söz edilemez¹⁶. Somut olayın özelliğine göre, işlenmesi amaçlanan yahut işlenen

¹³ Soyaslan, s.532.

¹⁴ “5237 sayılı TCK'nin 220. maddesinde düzenlenen “suç işlemek için örgüt kurmak” suçunun işlendiğinin ve örgütün varlığının kabul edilebilmesi için, üye sayısının en az üç kişi olması, suç işlenmese bile suç işlemek amacı etrafında fiili bir birleşmenin olması, niteliği itibarıyla devamlılık göstermesi gerekir. Örgütün yapısı sahip bulunduğu üye sayısı ile araç ve gereç bakımından, amaçlanan suçları işlemeye elverişli olması da aranmalıdır. Örgüt yapılanmasında işlenmesi amaçlanan suçların konu ve mağdur itibarıyla somutlaştırılması mümkün, ancak zorunlu değildir. Soyut olarak sanık sayısının üç kişi veya daha fazla olması örgütün varlığı için yeterli olmayıp bu durumda iştirak ilişkisinden söz edilebilir” (Yarg. 10.CD., 14.12.2006, 12357/14253). “Örgüt yapılanmasında işlenmesi amaçlanan suçların konu ve mağdur itibarıyla somutlaştırılması mümkün, ancak zorunlu değildir. Soyut olarak sanık sayısının üç kişi veya daha fazla olması örgütün varlığının kabulü için yeterli olmayıp bu durumda iştirak ilişkisinden söz edilebilir” (Yarg. 10.CD., 21.3.2007, 7103/3367).

¹⁵ “5237 sayılı TCK'nun 220. maddesinde tanımlanan “örgütün” varlığının kabul edilebilmesi için hiyerarşik ilişki içinde olan en az üç kişiden teşekkül etmesi, örgütün yapısının sahip bulunduğu üye sayısı ile araç ve gereç bakımından amaçlanan suçları işlemeye elverişli olması, suç işlemek amacı etrafında fiili bir birleşme ile işbirliği, eylemli paylaşım anlayışı ve disiplinli biçimde hareket edip amaçlar doğrultusunda faaliyette bulunulup, niteliği itibarıyla “devamlılık” göstermesi gerekir. Somut olayda ise Haber-İş sendikası D. şubesi başkan ve üyesi olan sanıkların grev döneminde Türk Telekomünikasyon A.Ş.'nin uygun şartlarda toplu sözleşme yapmasını sağlamak amacıyla birbirine yakın değişik zamanlarda şirketin altyapısını oluşturan saha dolapları ve menhol çukurlarında bulunan fiberoptik kablolarına zarar vermek şeklinde gerçekleşen eylemlerinde “hiyerarşik ilişki ve suç işleme iradesinde devamlılık” saptanamamış olması karşısında yüklenen suçun unsurları itibarıyla oluşmadığı nazara alınarak beratlerine karar verilmesi gerekirken, suça iştirak ilişkisine yanlış anlam katılarak yazılı şekilde sanıkların “suç işlemek için örgüt kurma ve suç işlemek amacıyla kurulmuş olan örgüte üye olma” suçlarından mahkumiyetlerine hükmolunması” (Yarg. 8. CD., 9.11.2010, 2008/15381, 2010/12917).

¹⁶ “Oluşa, müştekiler .. ile tanıklar ..'in anlatımları, sanıklar ..'nin oluşa uygun savunmaları ile tüm dosya içeriğine göre; sanıklar .. ile örgüte üye olma suçundan mahkum olup temyize gelmeyen diğer sanıklar ..'in, sanık .. liderliğinde bir araya gelerek Kahramanmaraş ve ilçelerinde yapılacak olan kamu kurumu ihalelerinden haksız çıkar sağlamak için, tehdit, baskı, cebir ve şiddet uygulamak suretiyle kendilerine rakip olarak ihaleye girecek olanları yıldırırmaya ve sindirmeye çalışmak amacıyla işbirliği ve eylemli paylaşım anlayışı içinde disiplinli biçimde silahlı olarak örgütlendik-

suçlardan hareket edilerek; failerin şahsi özellikleri, fail sayısı, bulundurulana ya da kullanılan araçların tür ve özellikleri, amaç suçun işleneceği yer, zaman gibi hususlar, elverişliliğin değerlendirilmesinde dikkate alınmalıdır¹⁷. Bu bakımdan örgütün

leri ve amaçları doğrultusunda faaliyette buldukları; bu kapsamda, müşteki ..'in yapılacak olan ihaleye girmemesi konusunda tehdit edildiği, tehdidin etkili olmaması üzerine, müşteki ..'in sanık .. tarafından ilk önce yaranılmayacak şekilde kurşunlandığı, bunun da sonuç vermemesi üzerine müştekinin adı geçen sanık tarafından ayaklarından kurşunlanmak suretiyle yaralandığı, başka bir ihalede de, müşteki ..ve ortağı ..'nin ihaleye girmemeleri konusunda tehdit edildikleri ve müşteki ..'nin sanık .. tarafından ayaklarından kurşunlanmak suretiyle yaralandığı, örgütün yapısı, sahip bulunduğu üye sayısı ile araç ve gereç bakımından amaç suçları işlemeye elverişli olduğu anlaşıl-makla” (Yarg. 8. CD., 22.6.2009, 2008/11964, 2009/9543); “Oluşa ve tüm dosya içeriğine göre; sanıklar ..'in, sanık .. yönetiminde bir araya gelip, önceden belirlenmemiş sayıda ve süreklilik anlayışı içinde turistlerin yoğun olarak bulunduğu bölgelerde kapkaç, yankesicilik suretiyle hırsızlık ve yağma yapmak için suç işlemek amacıyla örgüt kurdukları, bu suçlardan elde edilen paraların muhafazası, örgüt üyelerinin konaklama ve beslenme gibi ihtiyaçların karşılanması hususunda tam bir işbirliği, eylemli paylaşım anlayışı ve disiplinli biçimde hareket edip amaçları doğrultusunda faaliyette buldukları, örgütün yapısı, sahip bulunduğu üye sayısı ile araç ve gereç bakımından amaç suçları işlemeye elverişli olduğunun anlaşılması karşısında, örgüt lideri konumunda bulunan sanık ..'in eyleminin 765 sayılı TCK.nun 313/2-4. madde ve fıkrası kapsamında bulunduğu gözetilmeyerek noksan ceza tayini karşı temyiz olmadığından bozma nedeni yapılmamıştır” (Yarg. 8. CD., 26.1.2010, 2007/12689, 2010/650); “Oluşa ve tüm dosya içeriğine göre; sanıklar İştat Çelebi, Hakan Yılmaz, Özgür Dönmez liderliğinde kurulan örgüt çatısı altında, tam bir işbirliği, eylemli paylaşım anlayışı ile disiplinli biçimde hareket ederek; sanıkların önceden tesbit ettikleri işyerlerinden geceleyin birlikte bilgisayar, televizyon ve benzeri malzeme çaldıkları ve çalınan malzemeleri sanık İştat'ın Kızılay da bulunan iş yerine getirerek buradan örgüte üye olmayan diğer sanıklar aracılığı ile satarak işleri organize ettikleri, sanıklar Selahattin Kavakderesi, Özgür Boz, Aydoğan Cançeker, Mehmet Dönmez, Sedat Şahin, Ferhat Özsarı ve Yaver Arduç örgütün hiyerarşi yapısına dahil olmamakla birlikte, örgütün hırsızladıkları malzemeleri satarak, örgüte bilerek ve isteyerek yardım ettikleri, sanıklar Uğur Sevindim ve Barış Karakaya'nın örgüte üye olmamakla birlikte örgüt lideri sanık İştat ile birlikte örgüt adına hırsızlık suçu işledikleri, yapılan operasyonda sanık İştat Çelebinin Ankara Kızılay da bulunan işyeri ile sanıklara ait araçta ve sanıkların arkadaşlarının iş yerinde yapılan aramada, bir çok bilgisayar, monitör, fotokopi makinesi, LCD televizyon, Laptap bilgisayar ve hırsızlık suçlarında kullandıkları kar maskesi, levye, boru anahtar, murç bulunduğu, bu şekli ile örgütün yapısı, sahip bulunduğu üye sayısı, araç ve gereç bakımından amaç suçları işlemeye elverişli olduğu anlaşıl-makla” (Yarg. 8.CD., 4.2.2010, 2009/17971, 2010/1352); “Sahte kimlik ile oto kiralama adı altında açtıkları işyeri aracılığı ile araçlarını kiraladıkları müştekilere ait sahte nüfus cüzdanları çıkartıp bu araçların noterden satışlarını yaparak, dolandırıcılık ve sahtecilik suçlarını işleyip haksız ekonomik çıkar sağlamak amacıyla sanık İsmail Lafçı liderliğinde bir araya gelen ve yakalanmaları ile eylemleri son bulan sanıkların, araçların müştekilere kiralınması, sahte nüfus cüzdanlarının çıkartılması ve araçların noterden satımı noktasında tam bir işbirliği, eylemli paylaşım anlayışı içinde hareket edip, amaçları doğrultusunda süreklilik gösterir biçimde faaliyette buldukları, örgütün yapısı, sahip bulunduğu üye sayısı ile araç ve gereç bakımından amaç suçları işlemeye elverişli olduğu anlaşıl-makla” (Yarg. 8. CD., 5.4.2010, 2009/17318, 2010/5231).

¹⁷ Soyslan, s.535. “Oluşa ve tüm dosya içeriğine göre; sanıklar .. liderliğinde kurulan örgüt çatısı altında, sanıklar ..'un bir araya gelerek, tam bir işbirliği, eylemli paylaşım anlayışı ve disiplinli biçimde hareket ederek, hayat kadını olarak geçimini temin eden mağdureleri baskı ve tehditle kendilerine tabi olarak çalışmaya zorladıkları, kendilerinden ayrılmak isteyen veya haklarında resmi mercilere şikâyetle bulunan mağdureleri, yine baskı ve tehdit kullanmak suretiyle yıldırıp ayrılmalarından ve şikâyetlerinden vazgeçirdikleri, mağdureleri müştekilere örgüt üyeleri aracılığı

varlığı için amaç suçların işlenmesi şart değilse de, henüz suç işlememiş örgütsel bir yapının ortaya konulabilmesi de, pek kolay değildir.

Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nun, 03.04.2007 tarih, 2006/10-253 E.-2007/80 K. sayılı ilamında da örgütün varlığından söz edebilmek için aranması gereken özellikler gösterilmiştir. Kararda; "5237 sayılı Yasanın 220. maddesi anlamında bir örgütün varlığından bahsedebilmek için; en az üç kişinin, suç işlemek amacıyla hiyerarşik bir ilişki içerisinde, devamlı bir şekilde amaç suçları işlemeye elverişli araç ve gerece sahip bir şekilde bir araya gelmesi gerekmektedir.

Tanımdan da görüleceği üzere suç işlemek için örgüt kurmak suçundan bahsedilebilmesi için,

a) Üye sayısının en az üç veya daha fazla kişi olması gerekmektedir.

b) Üyeler arasında gevşek de olsa hiyerarşik bir bağ bulunmalıdır. Örgütün varlığı için soyut bir birleşme yeterli olmayıp, örgüt yapılanmasına bağlı olarak gevşek veya sıkı bir hiyerarşik ilişki olmalıdır¹⁸.

c) Suç işlemek amacı etrafında fiili bir birleşme yeterli olup, örgütün varlığının kabulü için suç işlenmesine gerek bulunmadığı gibi işlenmesi amaçlanan suçların konu ve mağdur itibarıyla somutlaştırılması mümkün olmakla birlikte, zorunluluk arz etmemektedir. Örgütün faaliyetleri çerçevesinde suç işlenmesi halinde, fail, örgütteki konumuna göre, üye veya yönetici sıfatıyla cezalandırılmasının yanında, ayrıca işlenen suçtan da cezalandırılacaktır.

d) Örgüt niteliği itibarıyla devamlılığı gerektirdiğinden, kişilerin belli bir suçu işlemek veya bir suç işlemek için bir araya gelmesi halinde, örgütten değil ancak iştirak iradesinden söz edilebilecektir.

e) Amaçlanan suçları işlemeye elverişli, üye, araç ve gerece sahip olunması gerekmektedir.." denilmektedir.

Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nun 14.02.2012 tarih, 2011/10-212 E., 2012/42 K. sayılı ilamında da; "...Sanıkların suç işleme amacıyla kurulmuş örgüt faaliyeti çerçevesinde uyuşturucu madde ticareti suçu yönünden elverişli sayısal çoğunluk, araç ve

ile götürüp getirdikleri, işe çıkan mağdurelerin çıktıkları iş hakkında örgüt üyelerine bilgi verdiği, kimin ne kadar işe çıktığı ile ilgili kayıt tutulduğu, yine bu alanda kendilerine rakip olarak gördükleri kişileri ve evlerini kursunlayarak onları da yıldırma, korkutmaya ve sindirmeye çalıştıkları, örgüte yönelik yapılan operasyon kapsamında yakalanan örgüt üyeleri ve evlerinde, ruhsatsız tabanca, pompalı tüfek, değişik miktarlarda mermi ele geçtiği gibi, bir kısım örgüt üyelerinin öncesinde ruhsatsız tabanca yakalattıkları ve haklarında 6136 sayılı Yasaya aykırılıktan işlem de yapıldığı ve bu şekli ile örgütün yapısı, sahip bulunduğu üye sayısı, araç ve gereç bakımından amaç suçları işlemeye elverişli olduğu anlaşılma" (Yarg. 8. CD., 3.12.2007, 9222/8495).

¹⁸ Nitekim kanun koyucu TCK m. 220/7'de; "örgüt içindeki hiyerarşik yapıya dahil olmamakla birlikte, örgüte bilerek ve isteyerek yardım eden kişi" demek suretiyle örgüt içerisinde hiyerarşik bir yapı bulunmasının zorunlu olduğunu ortaya koymuş bulunmaktadır.

gerece sahip bulunduğu saptanmış ise de; her olayda yakalanan sanıkların farklı olması, B. T. dışındaki sanıkların yakalandıkları olay dışındaki diğer olaylarla bağlantılarının belirlenememesi, bir kısım sanıklar arasında hiyerarşik bir bağ olduğu ve suç işleme iradelerinin devamlılık arz ettiği hususlarının kuşkulu kalması karşısında; şüphenin sanık lehine yorumlanmasını gerektiren evrensel hukuk ilkesi de göz önünde bulundurulduğunda, sanıkların üzerlerine atılı suç işlemek için örgüt kurma, yönetme, örgüte üye olma ve yardım etme suçlarından cezalandırılmalarını gerektirir her türlü kuşkudan uzak, kesin ve yeterli delil bulunmadığının ve yüklenen suçların sabit olmadığının kabulünde zorunluluk bulunmaktadır” denilmek suretiyle, örgütün varlığı için gerekli şartların belirlenememesi halinde, örgüt suçundan mahkumiyet kararı vermenin mümkün olmadığı vurgulanmıştır.

bb- Örgüt yönetmek (m.220/1)

Örgütü yönetmek, karar verme yetkisine sahip olmak, örgütün iş bölümünü, örgütün koordinasyonunu ve idaresini sağlamaya yönelik davranışlarda bulunmak anlamına gelir¹⁹.

Örgütün hiyerarşik yapısı kapsamında ve örgütün amaçları doğrultusunda, örgütün işleyişini sağlayan, örgüt üyelerine emir ve talimatlar veren, faaliyetleri yöneten ve yönlendiren kişiler örgüt yöneticisidir²⁰. Kişinin yönetici olup olmadığı, somut olayın özelliklerine, örgütün hiyerarşik yapısı içerisinde üstlendiği görevlere ve fiili duruma göre belirlenir.

Yönetmeden söz edilebilmesi için, örgütün kurulmuş olması gerekir. Kurulmamış bir örgütün yönetilmesinden de bahsedilemez.

Örgüt kurucusunun aynı zamanda örgüt yöneticisi olması gerektiği gibi, yönetici olarak görev yapan kişinin de mutlaka örgüt kurucusu olması gerekmez. Ancak her iki sıfat aynı kişide toplanmış da olabilir. Örneğin, örgüt kurucusu, örgütü kurduktan sonra örgüt yöneticisi olarak görev yapabilir.

Yönetme olarak değerlendirilebilecek davranışlar serdedildiği sürece, kişi yönetici konumunda olacağından, bu fiil kesintisiz bir mahiyet arz etmektedir²¹.

Öte yandan, örgüt yöneticisi konumunda olan kişileri, mutlaka örgütün üst kademelerinde yer alan ve örgütün tamamını yöneten kişiler olarak anlamamak gerekir. Büyük yapılanmaları içeren örgütlerde, farklı birim yöneticileri olabilir. Bu itibarla örgütün bir bölümünü yöneten, belirli bazı örgüt üyelerine emir ve talimat veren kişiler de, örgüt yöneticisi olarak kabul edilmelidir²².

¹⁹ Dursun, s.192.

²⁰ Yaşar-Gökcan-Artuç, s.6235.

²¹ Özgenç, s21.

²² Yaşar-Gökcan-Artuç, s.6235.

cc- Örgüte üye olmak (m.220/2)

TCK.'nun 220 nci maddesinin ikinci fıkrasında, suç işlemek amacıyla kurulmuş örgüte üye olmak yaptırım altına alınmıştır. Örgüte üye olmak, genel anlamıyla suç işlemek amacıyla kurulmuş bir örgütün hiyerarşik yapısına dahil olmak, var olan örgüte fiilen katılmaktır²³.

Örgüt üyeliğinin gerçekleşmesi, örgüte devamlı katılmaya yönelik bir iradenin ortaya koyulmasıyla mümkün olabilir²⁴. Örgüte üye olmak bakımından gerekli olan katılma ve bağlılık iradesinin en büyük özelliği, devamlılık olup, bu nedenle örgüte belli süreliğine üye olmak mümkün değildir²⁵. Ayrıca bu iradenin iki taraflı olması gerekir. Diğer bir anlatımla örgüt üyesinin örgüte katılım iradesinden başka, hiyerarşik yapı dahilinde, örgüt kurucuları ya da örgüt yöneticilerinin de, o kişinin örgüte katılımına yönelik açık ya da zımni bir iradesi bulunmalıdır²⁶.

Suçun oluşabilmesi, kişinin üye olacağı örgütün niteliği ve amacını bilmesini de gerektirir²⁷. Bu manada üyelik suçunun oluştuğunun kabulü için asgari üç kişinin bazı suçları işlemek üzere bir araya geldiğini bilmek yeterli olmayıp, o kişiler arasındaki örgütsel yapılanmayı ortaya koyan ilişkilere de vakıf olunması zorunludur²⁸.

Bir kimsenin örgüt üyesi olup olmadığı, somut olayın özelliklerine göre belirlenmelidir. Bu belirleme yapılırken, kişinin hiyerarşik yapıya dahil olup olmadığı, kişinin örgüt yapısına dahil olma ve örgütün amaçlarını gerçekleştirme iradesinin bulunup bulunmadığı, böyle bir irade varsa bunun ne kadar zamandır mevcut olduğu gibi hususlar araştırılmalıdır²⁹.

²³ **Toroslu, Nevzat**, Ceza Hukuku Özel Kısım, Savaş, Ekim 2005, s. 265; **Evik, Vesile Sonay**, Silahlı Örgüt Suçu, Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 2006/1, s. 156; **Yaşar-Gökcan-Artuç**, s.6235.

²⁴ **Sözüer, Adem**, “Çıkar Amaçlı Suç Örgütü” Kavramı ve Özel Yargılama Önlemlerinin Türkiye’deki Boyutları in: Avrupa Birliği’ne Uyum Sürecinde Bağlamında Organize Suçlulukla Mücadele, Panel, İstanbul 2002, s. 59.

²⁵ **Evik, Vesile Sonay**, Çıkar Amaçlı Örgütlenme Suçu, Beta, İstanbul 2004, s. 301.

²⁶ Aynı yönde bkz. **Yaşar-Gökcan-Artuç**, s.6235, 6236. Aksi görüş için bkz. **Özgenç**, s.22. Yargıtay’ın içtihatları da, örgüt üyeliği için iki taraflı iradenin varlığına işaret etmektedir: “Yerleşik yargısal kararlarda belirlenen ilkelere göre, failin salt silahlı örgüte ilgi duyması, örgüte katılmak için zemin arayışına girmesi, bu amaçla kendisini örgüte ulaştırabilecek kişilerle temasa geçmeye çalışması ve örgüt mensuplarıyla görüşüp buluşmadan salt örgüte katılmak amacıyla başka bir bölgeye yolculuk yapması silahlı örgüt üyeliği suçunun oluşumu için yeterli değildir...” (*Yarg. CGK., 10.06.2008, 2007/9-270 E., 2008/164 K.*).

²⁷ **Dönmezer, Sulhi**, Özel Ceza Hukuku Dersleri, s. 44.

²⁸ **Dursun**, s. 220,221.

²⁹ “Tornacılık işi yapan sanığın, aralarında önceden anlaşmış bölümlü ve hiyerarşik bir yapı içerisinde süreklilik gösterecek şekilde planlı bir ortaklık ve paylaşım anlayışıyla kurulan suç örgütüne üye olarak suç işlediğine dair yeterli delil bulunmadığından, beraati yerine yazılı biçimde mahkumiyet hükmü kurulması yasaya aykırıdır” (*Yarg. 8. CD., 12.3.2009, 4959/3809*).

dd- Örgüt faaliyeti çerçevesinde işlenen suçlar (m.220/4,5)

Örgüt faaliyeti kapsamında işlenen suçlardan, örgüt üyeleri, o suçlara katkıları oranında (iştirake ilişkin hükümler çerçevesinde) ayrıca cezalandırılırlar (m.220/4). İleride bu hususa ayrıca temas edeceğiz.

Örgüt yöneticileri de, örgütün faaliyeti çerçevesinde işlenen bütün suçlardan dolayı ayrıca fail olarak cezalandırılır (m.220/5).

İfade etmeliyiz ki, örgüt yöneticilerini, örgütün faaliyeti çerçevesinde işlenen bütün suçlardan fail olarak cezalandırmak, ceza sorumluluğunun şahsiliği prensibine uygun düşmemektedir. Kanımızca, örgüt faaliyeti çerçevesinde işlenen suçlardan dolayı yöneticinin sorumluluğu, işlenen suça katkısına göre belirlenmelidir³⁰. Bu itibarla yasal düzenlemenin yeniden ele alınması ve ceza sorumluluğunun şahsiliği prensibine uygun hale getirilmesi gerekmektedir. Örgüt yöneticisinin, örgüt üyeleri üzerindeki fiili hakimiyeti dolayısıyla, onları örgütün hiyerarşik yapısından kaynaklanan güçle bir suçun işlenmesinde araç olarak kullanıyorsa “dolaylı fail”, bizzat suçu işliyorsa “müstakil fail”, işlenen suç üzerinde diğer faille birlikte ortak hakimiyet kuruyorsa “müşterek fail”, örgüt üyelerini suça yönlendiriyorsa “azmettiren/şerik”, suçun işlenmesine maddi yahut manevi olarak katkı sağlıyorsa “yardım eden/şerik” olarak sorumlu tutulması yerinde olurdu.

ee- Örgüt adına suç işlemek (m.220/6)

TCK.’nun 220 nci maddesinin 6 ncı fıkrasında, örgüt üyesi olmayan kimselerin, örgüt adına suç işlemeleri durumunda, örgüt üyesi olarak cezalandırılacağı, ancak bu cezanın yarısına kadar indirilebileceği düzenlenmiştir. Örgüt adına suç işleyen kimse- nin bu fıkra uyarınca cezalandırılabilmesi, işlenen bu suç olgusu sırasında, “örgüte üye olmamasına” bağlıdır³¹. Zaten kişi bu örgütün üyesi ise, örgüte üye bir kimsenin, örgüt faaliyeti çerçevesinde suç işlemesi maddenin 4 üncü fıkrasında düzenlenmiştir.

Örgüte üye olmayan ancak örgüt adına suç işleyen kişinin, örgüt üyesi olarak cezalandırılması, kamu barışını bozan suçlarla etkin mücadele etmek gayesiyle açıklanabilir. Örgüt adına işlenen suçların, örgütsel faaliyetleri ileri götüreceği, örgütün amaçlarına hizmet edeceğinden kuşku bulunmamaktadır. Ancak belirtmek gerekir ki,

³⁰ Aynı yönde bkz. **Özgenç**, s.26.

³¹ “..somut olay incelendiğinde; sanıkların silahlı terör örgütü PKK’nın amacı doğrultusunda ve yaptığı eylem çağrısı üzerine organize edilen 31.3.2006 tarihindeki korsan gösterilere katılarak, örgüte ait amblem ve işaretlerle Abdullah Öcalan’ın posterlerini taşıyan, barikat kurarak örgüt ve elebaşısı lehine slogan atan, güvenlik güçlerine taş ve molotof kokteyli atan, kamu mallarına zarar veren grup içinde yer alıp, bu suçlara doğrudan iştirak ettikleri ve bu suretle de örgüte üye olmamakla birlikte örgüt adına suç işledikleri tüm dosya kapsamından anlaşılmalı, hem silahlı örgüt üyesi olmak suçundan hem de suç oluşturan fiilleri nedeniyle ayrı ayrı cezalandırılmaları gerektiği gözetilmeden, yazılı şekilde hüküm tesisi” (Yarg. 9.CD., 8.3.2007, 233/1928).

örgüt üyesi olmayan bir kimseyi, aynı örgüt üyesi gibi cezalandırmak da ceza siyasetine uygun düşmeyebilir. Bu sebeple, bu durumdaki kişilerin örgüt üyesine nazaran daha az bir yaptırımla cezalandırılması kanımızca hem suç hem de ceza siyasetine uygun düşer. Böylece fiilin haksızlık içeriği de karşılanmış olur. Nitekim 02.07.2012 tarih ve 6352 sayılı Yasa ile 6'ncı fıkraya “*Örgüte üye olmak suçundan dolayı verilecek ceza yarısına kadar indirilebilir*” hükmü eklenerek, bu yönde bir çözüm üretilmiştir³².

Keza hükmün kapsamı, 11 Nisan 2013 tarih ve 6459 sayılı Kanun'un 11 inci maddesiyle eklenen, “bu fıkra hükmü sadece silahlı örgütler hakkında uygulanır” düzenlenmesi ile de daraltılmıştır. Böylece, 220 nci maddenin 3 üncü fıkrası kapsamında “silahlı örgüt” nitelmesi yapılmayan bir örgüt adına, örgüte üye olmamakla birlikte, suç işlenmesi halinde, kişi sadece işlenen suçtan sorumlu tutulacaktır. İfade edelim ki, 11 Nisan 2013 tarih ve 6459 sayılı Yasa'nın 8 inci maddesiyle Terörle Mücadele Kanunu'nun 7 nci maddesine eklenen 4 üncü fıkra ile, terör örgütüne üye olmamakla birlikte örgüt adına işlenen; “a) terör örgütünün propagandasını yapmak (TMK.m.7/2), b) terör örgütlerinin cebir, şiddet veya tehdit içeren yöntemlerini meşru göstermek, övmek ya da bu yöntemlere başvurmayı teşvik eden bildiri veya açıklamaları basmak veya yayımlamak (TMK.m.6/2), c) 2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'nun 28/1 inci maddesinde düzenlenen kanuna aykırı toplantı ve gösteri yürüyüşüne katılmak” suçları açısından, failer hakkında ayrıca 220/6 uyarınca ceza verilmez. Bu hükmü bir hukukçu olarak, suç politikası ilkeleri yönünden izah edebilmemiz mümkün değildir.

ff- Örgüte yardım etmek (m.220/7)

TCK. 220'nci maddenin 7'nci fıkrasında, örgüt içindeki hiyerarşik yapıya dahil olmamakla birlikte, örgüte bilerek ve isteyerek yardım eden kişinin, örgüt üyesi olarak cezalandırılacağı belirtilmiştir. Maddenin 7'nci fıkrası, Kanun'un yürürlüğe girdiği ilk halinde; “*Örgüt içindeki hiyerarşik yapıya dahil olmamakla birlikte, örgüte bilerek ve isteyerek yardım eden kişi, örgüt üyesi olarak cezalandırılır*” şeklinde iken, 2.7.2012 tarih ve 6352 sayılı yasanın 85'inci maddesi ile TCK.m.220/7'ye; “*Örgüt üyeliğinden dolayı verilecek ceza, yapılan yardımın niteliğine göre üçte birine kadar indirilebilir*” cümlesi eklenmiştir.

220 nci maddenin yedinci fıkrası, mülga 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 314'üncü maddesinde yer alan örgüt mensuplarına bilerek ve isteyerek yardım ve yataklık etme suçuna karşılık gelecek şekilde düzenlenmiştir.

³² Değişikliğe ilişkin madde gerekçesinde; “*..mevcut düzenlemeler göz önüne alındığında, suç işlemek amacıyla kurulmuş olan bir örgütün hiyerarşik yapısına dahil olarak, bu örgütün amaçları doğrultusunda diğer üyelerle birlikte veya tek başına aktif olarak suç işleyen örgüt üyelerine verilecek ceza ile söz konusu hiyerarşik yapıya dahil olmamakla birlikte örgütün çağırısı üzerine bir eyleme katılana örgüt üyesi gibi ceza verilmesi, ceza adaleti yönünden uygun düşmemiştir*” denilmektedir. Bkz. 6352 sayılı Kanun gerekçesi, TBMM. Tutanak Dergisi (S.Sayısı:278).

Kanun koyucu, mevcut düzenlemeleri göz önünde bulundurarak, suç işlemek amacıyla kurulmuş olan bir örgütün hiyerarşik yapısına dahil olarak, bu örgütün amaçları doğrultusunda diğer üyelerle birlikte veya tek başına aktif olarak suç işleyen örgüt üyelerine verilecek ceza ile söz konusu hiyerarşik yapıya dahil olmamakla birlikte örgüte bilerek isteyerek yardım edene örgüt üyesi gibi ceza verilmesini, ceza adaleti yönünden uygun görmemiş ve 2.7.2012 tarih ve 6352 sayılı yasanın 85 inci maddesi ile TCK.m.220/7'ye; “*Örgüt üyeliğinden dolayı verilecek ceza, yapılan yardımın niteliğine göre üçte birine kadar indirilebilir*” cümlesi eklenmiştir.

Dolayısıyla, öncelikle yapılan katkının, ceza hukuku anlamında bir yardım olup olmadığının belirlenmesi ve bu katkı yardım olarak nitelendiriliyor ise, ikinci aşamada somut olayda yardımın nitelik itibarıyla örgüte sağladığı katkı düzeyinin tespiti yoluyla, cezanın bireyselleştirilmesi söz konusu olabilecektir.

Suç işlemek amacıyla kurulmuş olan bir örgüte bilerek ve isteyerek yardım eden herkes bu suçun faili olabilir. Ancak suçun oluşabilmesi için, kişinin örgüt içindeki hiyerarşik yapıya dahil olmaması, diğer bir ifadeyle örgüt üyesi olmaması gerekir. Burada kanun koyucu, “hiyerarşik yapıya dahil olmamakla birlikte örgüte... yardım eden kişi” deyimıyla örgüt bünyesinde yer almayan şahısların yapmış olduğu katkıları kastetmiştir³³. Örgüt hiyerarşisi içinde yer alan örgüt kurucusunun, örgüt yöneticisinin ya da örgüt üyesinin, örgüte yardım olarak adlandırılacak türden eylemleri, içinde buldukları statünün doğal sonucu ve gereği olarak görülmüş ve kanun koyucu tarafından ayrıca cezalandırılmamıştır.

Örgüt içindeki hiyerarşiyi örgüt kurucusu, örgüt yöneticisi ve örgüt üyesi oluşturmaktadır. TCK.'nın 220 nci maddesinde belirtilen anlamda bir örgüt oluşmadan, örgüt hiyerarşisinden söz etmek mümkün değildir. Yardım teşkil eden hareketleri yapan failin, örgüt hiyerarşisi içinde ya da dışında olup olmadığı örgüt hiyerarşisine bakılarak tespit edilecektir.

Örgüt üyeliği, bir devamlılık gerektirir. Örgüte üye olan kişi, örgüt ile organik bir bağlantıya geçmekte ve örgüt içindeki hiyerarşik yapı içerisinde yer almaktadır. Hiyerarşik yapıya dahil olmadan örgüte yardım eden şahsın ise, örgütle bir bağı söz konusu değildir. İcra ettiği yardım geçici olup, devamlılık arz etmez. Eğer, yapılan yardım belirli bir devamlılık arz ediyorsa, o durumda, yardımda bulunan kişinin örgüt üyesi olup olmadığı değerlendirme konusu yapılmalıdır.

Örgüte yardım, çeşitli şekillerde gerçekleştirilebilir. Örgüte silah temin edilmesi, yiyecek ve içecek verilmesi, yer tahsis edilmesi, örgütün yayın ve bildirimlerinin dağı-

³³ “Hükmün gerekçesinde sanığın suçu silahlı örgüt üyeliği olarak nitelenip kabul edildiği halde hüküm fıkrasında silahlı örgüte yardım suçundan, 5237 sayılı TCK.nun 314/3 ve 220/7.maddeleri yollamasıyla uygulama yapılmak suretiyle hükmün karıştırılması” (Yarg. 9.CD., 8.3.2007, 9168/1922).

ılması, mali destek verilmesi, lojistik imkan sağlanması vb. yardım olarak nitelendirilebilir³⁴. Yardımın mutlaka maddi bir yardım olmasına ihtiyaç yoktur. Örgüte belirli bir konuda bilgi, belge verilmesi de yardım olarak nitelendirilebilir³⁵.

Yargıtay, terör örgütüne yapılan maddi yardımları 220/7 kapsamında değerlendirirken, bunun dışında kalan yardımları 3713 sayılı TMK.m.7 kapsamında değerlendirmektedir: *“3713 sayılı Yasanın suç tarihinde yürürlükte bulunan 7/2. maddesinde; ‘örgüt mensuplarına yardım edenlere veya şiddet veya diğer terör yöntemlerine başvurmayı teşvik edecek şekilde propaganda yapanlara fiilleri başka bir suç oluştursa bile ayrıca cezalandırılacağı’ belirtilmiş, 5237 sayılı TCY’nın 220/7. maddesinde ise; ‘örgüt içindeki hiyerarşik yapıya dahil olmamakla birlikte, örgüte bilerek ve isteyerek yardım eden kişi, örgüt üyesi olarak cezalandırılır’ hükmüne yer verilmiş, terör örgütüne üye olmak ise aynı Yasanın 314/2. maddesinde yaptırıma bağlanmıştır. 3713 sayılı Yasanın 7/2. maddesi ile 5237 sayılı TCY’nın 220/7. maddesinin unsurları benzerlik arz etmekte ve bir kısım fiiller her iki maddede de düzenlenmiş bulunmakta ise de, uygulamada benimsenen en ayırıcı ölçüt yardım fiillerinin maddi nitelikte bulunup bulunmamasıdır. Maddi nitelikteki yardım fiilleri suç tarihinde yürürlükte bulunan normlar dikkate alınmak suretiyle 5237 sayılı TCY’nın 220/7. maddesi kapsamında, maddi nitelikte olmayan fiiller ise 3713 sayılı Yasanın 7/2. maddesi kapsamında değerlendirilmelidir” (Yarg. CGK., 12.2.2008, 2007/9-230, 2008/23)³⁶.*

TCK.’nun 315 inci maddesinde düzenlenen silahlı örgüte yardım suçu ise, örgüte yardım suçunun özel bir şeklidir. Düzenlemeye göre, TCK.’nun 314 üncü maddesinde yer alan silahlı örgütlerin faaliyetlerinde kullanılmak maksadıyla bunların amaçlarını bilerek bu örgütlere silah üretmek, satın almak veya ülkeye sokmak suretiyle temin etmek, silah nakletmek ve silah depolamak bağımsız suç olarak düzenlenmiştir. Dolayısıyla silahlı örgütlere silah sağlanması durumunda, 220/7 nci madde hükümleri değil, 315 inci madde hükümleri uygulama alanı bulur³⁷.

³⁴ **Kavlak, Cihan**, Suç İşlemek Amacıyla Örgüt Kurma Suçu, Ankara 2011, s.376; **Yaşar-Gökcan-Artuç**, Yorumlu Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, C.VI, s.8557.

³⁵ “Ele geçen örgütsel dokümanların içeriği ve tüm dosya kapsamına göre silahlı terör örgütüne özgeçmiş raporu vererek katılan, örgütün faaliyeti doğrultusunda ders alan, aidat veren ve çok sayıda örgütsel dokümanda adı geçen sanığın eylem ve faaliyetlerinin örgüt üyeliği boyutuna ulaştığı hukuki durumunun buna göre takdir ve tayini gerektiği gözetilmeden suç vasfında yanılığa düşürülerek yazılı şekilde hüküm tesisi” (Yarg. 9.CD., 3.4.2007, 8038/2816).

³⁶ “Şu halde; amacı Türkiye Cumhuriyetinin hakimiyeti altında bulunan topraklardan bir kısmını silahlı mücadele vererek devlet idaresinden ayırıp bu bölgede Marksist-Leninist ilkelere dayalı bir Kürt devleti kurmak olan PKK terör örgütü elebaşının yakalanması üzerine, örgüt tarafından Kürdistan Demokratik Konfederalizm önderi olarak kabul edilen Abdullah Öcalan’ı sahiplenme kampanyası çerçevesinde sanıkların örgütün ve amacının toplum içinde benimsenmesini sağlamaya yönelik olarak; Türkçe ve Kürtçe, “ben bir Kürdistanlı olarak, Kürdistan’da sayın Abdullah Öcalan’ı bir siyasal irade olarak görüyor ve kabul ediyorum” cümlelerini içeren dilekçeleri imzalamaktan ibaret eylemleri, nitelik ve yoğunlukları da dikkate alındığında maddi yardım niteliğinde görülmediğinden 3713 sayılı Yasanın 7/2. maddesinde düzenlenen suçu oluşturur” (Yarg. CGK., 3.3.2009, 2008/9-184, 2009/43).

³⁷ **Yaşar-Gökcan-Artuç**, Yorumlu Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, C.VI, s.8556.

İnsani mülahazalarla yapılan yardımlar, örgüte yardım suçunu oluşturmaz. Yapılacak her türlü yardımın suç olarak değerlendirilmemesi gerekir³⁸. Hasta ya da yaralı bir örgüt üyesinin, bir doktora tıbbi yardım veya müdahale için başvurması sonucunda doktorun tıbbi müdahalede bulunması veya aç kalan donma tehlikesiyle karşı karşıya kalan bir kişiye yardım yapılması, hukuka uygun sayılacağından suç olarak nitelendirilemeyecektir (ayrıca bkz. TCK.m.278, 279, 280).

Öte yandan, örgüt üyelerine, yöneticilerine yapılan şahsi yardımlar, örgüte yönelik olmadıkları, örgüte fayda sağlamadıkları müddetçe, örgüte yardım olarak nitelendirilemez. Yardım kollektif çete menfaatlerini ilgilendirmelidir. Yapılan yardımın niteliği itibariyle örgüte belirli bir katkı sağlanması, örgütün amaçlarına az ya da çok hizmet etmesi gerekir. Bu özellikte olmayan bireysel yardımlar, örgüte yardım olarak değerlendirilemez. Nitekim kanun koyucu da, 220 nci maddenin 7 nci fıkrasında örgüt yöneticilerine, örgüt üyelerine yardımdan söz etmemiş, örgüte yardımı suç saymıştır. Dolayısıyla, yapılan davranışın, örgüte yardım olup olmadığının değerlendirilmesi önem arz etmektedir.

Örgüte yardımın devamlılık arz etmesi gerekmez. Yardım bir kez de yapılmış olsa, diğer şartları da varsa örgüte yardım olarak nitelendirilebilir. Buna karşılık, örgütün fikirlerini benimseyip örgütle organik bağ kurularak süreklilik ve çeşitlilik arz edecek şekilde faaliyet gösterilmesi halinde, artık örgüte yardımdan değil, örgüt üyeliğinden söz edilir³⁹.

Hiyerarşik yapıya dahil olmamakla birlikte, örgüte bilerek ve isteyerek yardım eden kişi, yardımının dışında ayrıca örgüt faaliyeti kapsamında bir suç işler ya da bir suça iştirak ederse, bu suç nedeniyle ayrıca cezalandırılacaktır. Kişinin örgütün hiyerarşik yapısına dahil olmamakla birlikte, örgüt adına suç işlemesi halinde, bu suçun örgüt faaliyetleri yönünden “yardım” kapsamında değerlendirilmesi de mümkün olabilir.

³⁸ **Dursun**, s.240.

³⁹ **Yaşar-Gökcan-Artuç**, Yorumlu Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, C.VI, s.8557; “Dosyada bulunan sanığa ilişkin özgeçmiş raporu ve örgütsel dokümanların içeriği itibariyle örgütün fikirlerini benimseyip örgütle organik bağ kurarak süreklilik ve çeşitlilik arz edecek şekilde faaliyet gösteren sanığın eyleminin silahlı örgüt üyesi olmak suçunu oluşturduğu, suç tarihinde yürürlükte olan 765 sayılı TCK.nun 168/2 ve karar tarihinde yürürlükte olan 5237 sayılı TCK.nun 314/2. maddeleri kapsamında kaldığı, hukuki durumunun buna göre takdir ve tayini gerektiği gözetilmeden suç vasfında yanılığa düşülerek yazılı şekilde hüküm tesisi” (**Yarg. 9.CD., 4.4.2007, 7655/2864**); “Dosyada bulunan sanıklara ilişkin özgeçmiş raporları ve örgütsel dokümanların içeriği, bunları destekleyen Hüseyin ile İsmail ‘in aşamalıdaki beyanları itibariyle örgütün fikirlerini benimseyip örgütle organik bağ kurarak süreklilik ve çeşitlilik arz edecek şekilde faaliyet gösteren sanıkların eylemlerinin silahlı örgüt üyesi olmak suçunu oluşturduğu, hukuki durumlarının buna göre takdir ve tayini gerektiği gözetilmeden suç vasfında yanılığa düşülerek yazılı şekilde hüküm tesisi” (**Yarg. 9.CD., 13.2.2007, 4647/998**).

gg- Örgüt propagandası yapmak (m.220/8)

Sözlükte, bir öğreti, düşünce, inanç vb.ni başkalarına tanıtmak, benimsetmek amacını taşıyan sözlü, yazılı ve diğer vasıtalarla gerçekleştirilen hareketler anlamına gelen propaganda⁴⁰, geniş anlamda düşünce ve kanaatlerin açıklanmasını ifade etmektedir⁴¹.

Propaganda kavramı, dar açıdan ele alındığında düşüncenin soyut ve geniş nitelikteki açıklaması ile bunu başkalarına benimsetme amacı taşıyan anlamı arasında bir ayırım yapılmış ve propagandanın düşünceyi benimsetme anlamını taşıdığı ileri sürülmüştür⁴². Buna göre, propaganda, “kollektif inanç ve davranışları etkilemek, yönlendirmek için ya da bir düşünce sistemini, bir ideolojiyi birden fazla kişiye benimsetmek, kabul ettirmek, aşılacak amacı ile gerçekleştirilen faaliyeti, konuşmaları, sözleri, yazıları vb. ifade etmektedir”⁴³. Kısaca propaganda, belirli bir düşüncenin, belirli bir dünya görüşünün bireylere benimsetilmesi, taraftar kazanılması amacıyla açıklanması, yayılmasıdır⁴⁴.

Propaganda bir eylem olarak yaygın bir alanı işaret eder. Somut olayda değişik şekillerde tezahür edebilir. Örneğin tiyatro, sinema, radyo, resim, şarkı şeklinde olabileceği gibi, yazılı veya resimli afiş, kartpostal gönderme, duvarlara resim, pankart asma ya da yazı yazma, pankartlarla yürüme biçimlerinde olabilir, sözle yapılabilir. Böylece propaganda, serbest hareketli bir faaliyet olarak karşımıza çıkar⁴⁵.

Yargıtay Ceza Genel Kurulu’nun 16.03.1999 tarih ve 1999/33-38 sayılı içtihadında; “*..propaganda kavramına gelince belli bir görüşün toplum içinde yayılmasını, fikir ve kanaatlerin kökleşmesini sağlamak için, bu amacın gerçekleşmesine yönelik olarak her türlü maddi ve manevi araca başvurarak, telkin, teşvik ve etkide bulunmak olarak tanımlamak mümkündür*” denilmektedir⁴⁶.

⁴⁰ Bkz. Meydan Larousse, Büyük Lugat ve Ansiklopedi, C.:10, İstanbul 1985, s.340.

⁴¹ **Bayraktar, Köksal**, Suç İşlemeğe Tahrir Cürmü, İstanbul 1977, s.23. Doktrinde *Dönmezer* sosyolojik açıdan ele aldığı propagandanın bir nevi yapay manevra , strateji olduğunu, bu yolla kısmi seçilmiş bilgilerin, çok kere kaynağı da belirtilmeden muhataplara aktarıldığını, böylece belirli bir görüşün, tartışma ve objektiflik dışındaki yollarla, ikna suretiyle kişilere benimsetilmeye çalışıldığını, bunun şiddetten uzak bir etkileme usulü olduğunu, Marksist devrimcilerin de terörü, dava ve emellerine dikkati çekmek için bir nevi propaganda metodu olarak kullandıklarını.., yine propagandanın açıkça saptırmalarda bulunarak, belirli bilgileri seçerek yansıtmak olduğunu, amacın kişileri konu üzerinde mantıklı bir analize yönlendirmek değil, istenen menfaate uygun olarak derhal harekete geçirmek olduğunu, bu bakımdan propagandacının insan kişiliğine saygısı bulunmadığını, ifade etmiştir. Bkz. **Dönmezer, Sulhi**, Toplum Bilim, 11. Baskı, İstanbul 1994, s.374 vd.

⁴² **Bayraktar**, s.23,24.

⁴³ **Cihan, Erol**, “Ceza Hukukunda Propaganda Kavramı”, Ceza Hukuku ve Kriminoloji Dergisi, C.:1, S.:1, İstanbul 1978, s.9.

⁴⁴ **Özek, Çetin**, Türkiyede Lâiklik. Gelişim ve Koruyucu Ceza Hükümleri, İstanbul 1962, s.392.

⁴⁵ **Cihan**, s.17.

⁴⁶ **Yaşar-Gökcan-Artuç**, C.V, s.6240.

Propaganda belirli bir düşünceyi kişilere benimsetmeye yönelik yapılan hareketler olunca, düşünce ve kanaatleri açıklama hürriyeti kapsamında olup olmadığının her olayda değerlendirilmesi gerekir. Zira belirli bir kanaatini açıklayan kişide, karşısındakine bunu benimsetme amacının bulunması da kaçınılmazdır. Bununla birlikte, örneğin; suç işlemeye tahrik eden, halkı kanunlara uymamaya sevk eden, suçu ve suçluyu öven, halkı çeşitli ayırımlara dayanarak kin ve düşmanlığa tahrik eden, kişileri, kitleleri birbirlerine karşı cebir, şiddet, tehdit içeren davranışlara yönlendiren, bu tarz davranışları meşru ve uyulması gereken fiiller olarak gösteren düşüncelerin kişilere benimsetilmeye çalışılmasının da propaganda hürriyeti kapsamında yer almayacağı aşikardır.

İnceleme konusu suç tipi bakımından, propaganda fiili incelenecek olursa, fıkranın ilk halinde; “örgütün veya amacının propagandasını yapan kişi... cezalandırılır” denilmekteyken, 11.4.2013 tarih ve 6459 sayılı Kanun’un 11 inci maddesiyle, “örgütün cebir, şiddet veya tehdit içeren yöntemlerini meşru gösterecek veya övecek ya da bu yöntemlere başvurmayı teşvik edecek şekilde propagandasını yapan...” şeklinde değiştirilmiştir.

Değişiklikle birlikte örgütün propagandasını yapmanın, bağlı hareketli bir suç haline geldiği söylenebilir. Buna göre, suçun oluşabilmesi için, propagandanın,

- a) Örgütün cebir, şiddet veya tehdit içeren yöntemlerini meşru gösterecek ya da,
- b) Örgütün cebir, şiddet veya tehdit içeren yöntemlerini övecek veya,
- c) Örgütün cebir, şiddet veya tehdit içeren yöntemlerine başvurmayı teşvik edecek, şekilde yapılması gerekir. Suçun basın ve yayın yolu ile işlenmesi halinde, verilecek ceza yarı oranında artırılır.

Terörle Mücadele Kanunu’nda da “terör örgütünün cebir, şiddet veya tehdit içeren yöntemlerini meşru gösterecek veya övecek ya da bu yöntemlere başvurmayı teşvik edecek şekilde propagandasını yapmak” yaptırım altına alınmıştır. Kanun’un 7 nci maddesinin 2 nci fıkrasına göre, terör örgütünün propagandasını yapan kişi, bir yıldan beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Bu suçun basın ve yayın yolu ile işlenmesi hâlinde, verilecek ceza yarı oranında artırılır. Ayrıca, basın ve yayın organlarının suçun işlenişine iştirak etmemiş olan yayın sorumluları hakkında da bin günden beş bin güne kadar adli para cezasına hükmolunur.

Kanun’un 7’nci maddesinin 3’üncü fıkrasında, bazı fiil ve davranışların da terör örgütünün propagandası kapsamında olduğu belirtilmiştir. Buna göre;

- a) Terör örgütünün propagandasına dönüştürülen toplantı ve gösteri yürüyüşlerinde, kimliklerin gizlenmesi amacıyla yüzün tamamen veya kısmen kapatılması,
- b) Terör örgütünün üyesi veya destekçisi olduğunu belli edecek şekilde, ör-

güte ait amblem ve işaretlerin taşınması, slogan atılması veya ses cihazları ile yayın yapılması ya da terör örgütüne ait amblem ve işaretlerin üzerinde bulunduğu üniformanın giyilmesi, halinde fail terörün propagandasını yapma suçu hükümlerine göre cezalandırılır.

Kanun'un 7 nci maddesinin 3 üncü fıkrasında göre, terör örgütünün propagandasını yapma suçunun; dernek, vakıf, siyasî parti, işçi ve meslek kuruluşlarına veya bunların yan kuruluşlarına ait bina, lokal, büro veya eklentilerinde veya öğretim kurumlarında veya öğrenci yurtlarında veya bunların eklentilerinde işlenmesi halinde, terörün propagandasını yapma suçuna ilişkin cezanın iki katına hükümlenir.

Terörle Mücadele Kanunu'nda yapılan bu değişikliği, ülkemizin kamu barışı, suç ve ceza siyaseti yönünden ve ayrıca Anayasa'nın 14, 26/2, İHAS 10/2 maddeleri kapsamında izah etmek mümkün değildir.

Türk Ceza Kanunu'nun 220/8 inci maddesinde yapılan düzenleme esasen "terör örgütü" yönünden yapılan değişiklik ile bir yeknesaklık sağlamak amacıyla özgüdür. Ancak 220'de ifadesini bulan örgütün temel vasfı "cebir, şiddet veya tehdit uygulamak" olmadığından, bu örgütün propagandası yönünden, böyle bir koşulun aranması mantıksızdır. Çünkü örneğin, gümrük kaçakçılığı yapmak için kurulan örgüt, hırsızlık yapmak için kurulan örgüt, ihaleye fesat karıştırmak için kurulan örgütün, "cebir, tehdit" uygulamadığından, propagandasının yapılması, fıkra kapsamında değerlendirilemeyecektir.

b-Fail

Bu suçun faili herkes olabilir. Suç işlemek amacıyla örgüt kurma, yönetme ve örgüte üye olma suçu, çok failli bir suçtur. Failler, aynı amaç doğrultusunda birlikte hareket etmektedirler. Bu yönüyle suç tipi, çok failli suç türlerinden yakınsama suçu olarak karşımıza çıkmaktadır⁴⁷.

Suç işlemek amacıyla kurulmuş olan bir örgüte yardım etme suçunun faili de herkes olabilir. Ancak bu suçta, kişinin örgüt içindeki hiyerarşik yapıya dahil olması, diğer bir ifadeyle örgüt üyesi olmaması gerekir.

Örgüt propagandasının yapılması yönünden de fail herkes olabilir. Hatta bu kişinin, örgüt üyesi de olması mümkündür. Bu takdirde, örgüt üyesi olan kişi, ayrıca propaganda yapmaktan da sorumlu tutulur. Zira, örgütün propagandası her ne kadar 220 nci maddede yaptırıma bağlanmış olsa da, bağımsız bir suç tipidir.

⁴⁷ Özgenç, s.18; Kavlak, s.328.

c-Mağdur

Kamu barışına karşı işlenen suçlar arasında yer alan suç işlemek amacıyla örgüt kurma ve yönetme suçunun mağduru, toplumu oluşturan herkestir. Burada toplumu oluşturan bireylerin barış içerisinde, güvenlik içerisinde yaşama hakları güvence altına alınmıştır.

İfade etmeliyiz ki, suç işlemek amacıyla örgüt kurma ve yönetme suçu yönünden yürütülen yargılamalarda, belirli bir kişinin doğrudan mağdur olmasından söz edilemez. Dolayısıyla suçtan zarar gördüğü iddiasında bulunan kimselerin, bu suç yönünden davaya katılma ve kanun yoluna başvurma imkanının bulunmadığını ifade etmek gerekir. Yargıtay 9. Ceza Dairesi, 13.05.2013 tarih, 2013/1 E., 2013/7264 K. sayılı kararında *“sanıklara atılı silahlı terör örgütü yöneticisi olma, silahlı terör örgütü üyesi olma, silahlı terör örgütüne yardım ve suç işleyeni saklama suçlarının niteliği itibarıyla ve bu suçlardan doğrudan doğruya zarar görmeyip, davaya katılma ve dolayısıyla hükmü temyiz etme hakkı bulunmayan katılanlar adına vekillerinin bütün sanıklar hakkında bu suçlardan kurulan beraat hükümlerine yönelik temyiz taleplerinin... CMUK 317. maddesi gereğince reddine”* denilmek suretiyle, suç işlemek amacıyla örgüt kurma ve örgüte üye olma suçları bakımından, bir kimsenin zarar görmesinin mümkün olmadığı ve bu suçta davaya katılma ve kanun yoluna başvurma hakkının bulunmadığına hükmetmiştir⁴⁸.

Yargıtay Ceza Genel Kurulu 19.02.2013 tarih ve 2012/6-1490 E., 2013/59 K., sayılı içtihadında, “örgüt suçunun” nitelikli unsur olarak düzenlendiği bazı suç tipleri yönünden (örneğin, göçmen kaçakçılığı, yağma, hırsızlık) yapılan yargılamalara katılan mağdurların, hükmün, sanığın cezalandırılmasına etki eden örgüt suçuna ilişkin kısmını (bu suça ilişkin katılma imkanları olmadığından) temyiz edemesini yasal düzenlemelere uygun bulmayarak, yukarıda ifade ettiğimiz kurala istisnalar tanınabileceğini ifade etmiştir. Kararda; “...Görüldüğü gibi, kanun koyucu tarafından ceza kanunda düzenlenen bazı suçların suç örgütünün faaliyeti çerçevesinde, örgüte yarar sağlamak amacıyla veya örgütün korkutucu gücünden yararlanılmak suretiyle işlenmesi, işlenen suçlar bakımından nitelikli hal kabul edilmiş

⁴⁸ “..Çıkar amaçlı örgüt kurma ve bu örgüte üye olma suçuna müdahale mümkün olmadığından, bu suça yönelik temyiz talebinin reddine” (Yarg. CGK., 27.11.2011, 2010/1-158, 2011/296); “..Cürüm işlemek için teşekkül oluşturmak, bu teşekküle katılmak ve yardımda bulunmak suçlarından açılan kamu davalarında yüklenen suçlardan doğrudan doğruya zarar görmeyen şikayetçi tasarruf mevduatı sigorta fonu adına vekilinin davaya katılmasına karar verilmesi, hukuken geçersiz olup hükmü temyize hak vermeyeceği cihetle tasarruf mevduatı sigorta fonu vekilinin cürüm işlemek için teşekkül oluşturmak, bu teşekküle katılmak ve yardımda bulunmak suçlarına yönelen vaki temyiz istemlerinin CMUY'nın 317. maddesi uyarınca ... reddine” (Yarg. 06.02.2007, 2006/11-31, 2007/20); “..Cürüm işlemek için teşekkül oluşturma ve teşekkül mensuplarına yardım suçlarından doğrudan doğruya zarar görmeyen Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu'nun, davaya katılmasına karar verilmesi, hükmü temyize hak kazandırmayacağından, anılan kurum vekilinin bu suçlara yönelik temyiz isteğinin CMUK'nun 317. maddesi uyarınca istem gibi REDDİNE” (Yarg. CGK., 09.10.2007, 2006/7-336, 2007/198).

ve daha ağır yaptırımlara bağlamış, özel kanunlarda da benzer düzenlemelere yer verilmiştir..... Uygulama ve öğretide, suç işlemek amacıyla kurulmuş örgüt mensupları tarafından örgüt faaliyeti çerçevesinde işlenen suçlar nedeniyle zarar gören kişinin örgütün işlediği bu suçların mağduru olduğu, bu suçlar yönünden davaya katılmasının mümkün olduğu, tehlike suçu olan suç işlemek amacıyla örgüt kurma, kurulmuş örgüte üye olma suçları yönünden ise kamu davasına katılmasının mümkün olmadığı genellikle kabul edilmekte ise de; Yargıtay bazı kararlarında somut olayı değerlendirmek suretiyle suç işlemek amacıyla örgüt kurma suçlarından açılan kamu davalarına katılmanın mümkün olduğuna karar vermiştir. Nitekim Yargıtay 8. Ceza Dairesinin 20.10.2008 gün ve 2309-11388; 06.12.2006 gün ve 3739-8981 sayılı kararları bu doğrultudadır. Öte yandan suç işlemek amacıyla kurulan örgüt mensuplarınca işlenen yağma, tehdit, hırsızlık gibi suçlardan açılan davalara bu suçlardan doğrudan doğruya zarar görenlerin katılabilecekleri hususunda herhangi bir tereddüt bulunmamaktadır. Bu suçların daha fazla ceza verilmesini gerektiren nitelikli halini oluşturan, “suçun örgüt faaliyeti çerçevesinde”, “suç örgütünün yararına” veya “örgütün korkutucu gücünden yararlanmak suretiyle” işlenmesi durumunda, bu suçları işlediği iddia olunan kişi veya kişiler hakkında suç işlemek amacıyla örgüt kurma, yönetme veya örgüte üye olma suçlarından açılan davalara katılmayı kabul etmemek hak, adalet ve nesafet kurallarına aykırılık oluşturacaktır. Nitekim bu suçlardan kamu davasına katılmanın kabul edilmemesi halinde, örgütün işlediği suçlardan kamu davasına katılmalarına karar verilenlerce hükmün aleyhe temyiz edilmesine rağmen suçun nitelikli halini oluşturan suç örgütünün varlığının somut olaylarda bulunup bulunmadığı hususunun Özel Dairece değerlendirilmesinin ve suç örgütünün varlığının kabulünün gerektirdiği hallerde de katılma kararı verilen suçlar yönünden hükmün aleyhe bozulması suretiyle daha fazla ceza verilmesinin önüne geçilmiş olacaktır. Bu şekilde bir kabul halinde, suç işlemek amacıyla örgüt kurma, kurulmuş örgüte üye olma suçlarından kurulan hükümlerin inceleme dışı bırakılması suretiyle hukuken telafisi imkansız zararların da doğmasına neden olunacaktır. Buna göre, gerek suç işlemek amacıyla kurulan suç örgütü mensuplarınca işlenen amaç suçlardan doğrudan doğruya zarar görenlerin, gerekse somut tehlike suçu olan suç işlemek amacıyla örgüt kurma, yönetme ve örgüte üye olma suçlarında suç örgütünün sahip olduğu organizasyon kabiliyeti, işlemeyi amaçladığı suçlar ve örgütün korkutuculuğu göz önüne alındığında sanıklara yüklenen ve cezalandırılmaları istenen fiille haklı çıkarı zedelenen kişinin ceza kovuşturmasına katılması konusundaki isteği dikkate alınmalı ve haklı görüldüklerinde zarar görenlerin davaya katılmalarına karar verilmelidir. Bu bilgiler ışığında uyuşmazlık konusu değerlendirildiğinde; Yerel mahkemece, mağdurlar Hüseyin Taşar ve Ramazan Karagöz’ün sanıkların işlemiş oldukları yağma ve dolandırıcılık suçlarından doğrudan doğruya zarar gördükleri kabul edilerek kamu davasına katılmalarına karar verilen somut olayda; mağdurların suç örgütünün organizasyon kabiliyeti, işlemeyi amaç edindikleri ve işledikleri suçlar ile örgütün korkutuculuğu nedeniyle

sanıkların cezalandırılmaları istenen fiilleri ile haklı çıkarlarının zedelendiği anlaşıldığından suç işlemek amacıyla örgüt kurma ve suç işlemek amacıyla kurulan örgüte üye olma suçlarından da davaya katılmalarına karar verilmesinde herhangi bir isabetsizlik bulunmamaktadır...” denilmektedir⁴⁹.

d- Nitelikli Unsurlar

TCK m.220/3'e göre, örgütün silahlı olması halinde örgüt kurma, yönetme ya da üye olma suçlarına verilecek ceza dörtte birinden yarısına kadar artırılacaktır.

Silahın nitelikli unsur olarak kabul edilmesinin en önemli nedeni, amaç suçların işlenmesinde, silahın mağdurlar üzerinde oluşturacağı korku ve paniğin kolaylık sağlayacak olmasıdır.

Bu nitelikli halin uygulanabilmesi, örgüt hiyerarşisinde yer alan kişilerin, örgütün amaçlarının gerçekleştirilmesine yönelik silahlanması ya da silahın bu amaçlar doğrultusunda kullanılmasını gerektirir⁵⁰.

Kişilerin münferit olarak silah taşıyor olmaları, doğrudan doğruya söz konusu nitelikli halin uygulanmasına imkan sağlamaz. Aksi halde, örneğin, yasalara uygun olarak ruhsatlı silah taşınmasının, kişiler aleyhine sonuç doğurması gibi sakıncalı bir durum ortaya çıkar.

Silah, TCK.'nun 6'ncı maddesinde tanımlanmıştır. Buna göre silah deyiminden;

“1. Ateşli silâhlar,

2. Patlayıcı maddeler,

3. Saldırı ve savunmada kullanılmak üzere yapılmış her türlü kesici, delici veya bereleyici alet,

4. Saldırı ve savunma amacıyla yapılmış olmasa bile fiilen saldırı ve savunmada kullanılmaya elverişli diğer şeyler,

5. Yakıcı, aşındırıcı, yaralayıcı, boğucu, zehirleyici, sürekli hastalığa yol açıcı nükleer, radyoaktif, kimyasal, biyolojik maddeler” anlaşılır.

Belirtmeliyiz ki, TCK.'nun, “Millete ve Devlete Karşı Suçlar” başlıklı dördüncü kısmının, dört ve beşinci bölümlerinde yer alan suçları işlemek amacıyla silahlı örgüt kurulması halinde, 220/3'ncü madde hükümleri değil, özel hüküm niteliğindeki bulunan 314 üncü madde hükümleri uygulama alanı bulacaktır.

Silahlı örgüt suçu, Türk Ceza Kanunu'nun 314 üncü maddesinde düzenlenmiştir. Bu suç, 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu'nun 3 üncü maddesinde, terör

⁴⁹ Karar yayınlanmamıştır.

⁵⁰ **Evik**, Çıkar Amaçlı Örgütlenme Suçu, s. 291.

suçları arasında sayılmıştır. TMK.'nin 5'nci maddesinde ise, cezaların artırılması öngörülmüştür. Buna göre; "3 ve 4 üncü maddelerde yazılı suçları işleyenler hakkında ilgili kanunlara göre tayin edilecek hapis cezaları veya adli para cezaları yarı oranında artırılarak hükmolunur. Bu suretle tayin olunacak cezalarda, gerek o fiil için, gerek her nevi ceza için muayyen olan cezanın yukarı sınırı aşılabılır. Ancak, müebbet hapis cezası yerine, ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına hükmolunur.

Suçun, örgütün faaliyeti çerçevesinde işlenmiş olması dolayısıyla ilgili maddesinde cezasının artırılması öngörülmüşse; sadece bu madde hükmüne göre cezada artırım yapılır. Ancak, yapılacak artırım, cezanın üçte ikisinden az olamaz.."

TCK.m.314'ün 1 ve 2'nci fıkralarında, TCK.'nin "millete ve devlete karşı suçlar" kısmının dört ve beşinci bölümlerinde yer alan suçları işlemek amacıyla silahlı örgüt kurmak, yönetmek ve örgüte üye olmak suçu yaptırım altına alınmıştır. Maddenin üçüncü fıkrasında ise, suç işlemek amacıyla örgüt kurma suçuna ilişkin diğer hükümlere (örgüte yardım ve yataklık, örgüte üye olmamakla birlikte örgüt adına suç işlemek) atıf yapılmıştır. Dolayısıyla 314'üncü maddedeki suç yönünden, 220'nci maddelerinin ilgili hükümleri uygulama alanı bulacaktır.

Öte yandan, cebir ve şiddet kullanılarak; baskı, korkutma, yıldırma, sindirme veya tehdit yöntemleriyle, Terörle Mücadele Kanunu'nun 1'inci maddesinde belirtilen amaçlara yönelik olarak suç işlemek üzere, terör örgütü kuranlar, yönetenler ile bu örgüte üye olanlar Türk Ceza Kanununun 314 üncü maddesi hükümlerine göre cezalandırılır. Örgütün faaliyetini düzenleyenler de örgütün yöneticisi olarak cezalandırılır.

Terör; cebir ve şiddet kullanarak; baskı, korkutma, yıldırma, sindirme veya tehdit yöntemlerinden biriyle, Anayasada belirtilen Cumhuriyetin niteliklerini, siyasî, hukukî, sosyal, laik, ekonomik düzeni değiştirmek, Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü bozmak, Türk Devletinin ve Cumhuriyetin varlığını tehlikeye düşürmek, Devlet otoritesini zaafa uğratmak veya yıkmak veya ele geçirmek, temel hak ve hürriyetleri yok etmek, Devletin iç ve dış güvenliğini, kamu düzenini veya genel sağlığı bozmak amacıyla bir örgüte mensup kişi veya kişiler tarafından girişilecek her türlü suç teşkil eden eylemlerdir (TMK.m.1).

B- Manevi Unsurlar

Örgüt kurma ve yönetme suçu ancak kasten işlenebilir. Fail, kendisi ile beraber en az iki kişinin daha suç işlemeye yönelik kurulan organizasyonun hiyerarşik yapısı içerisinde bulunduğunu, bu kişilerin kendisiyle birlikte aynı amaca yönelindiklerini, belirsiz sayıda suç işlemek üzere bir araya gelindiğini⁵¹ bilmeli ve irade⁵² etmelidir.

⁵¹ Dursun, s. 276.

⁵² Evik, Vesile Sonay, Cürüm İşlemek İçin Örgütlenme, Prof. Dr. Çetin Özek Armağanı, Galatasaray Üniversitesi Yayınları:32, İstanbul 2004, s. 386.

Kanunun bilme ve isteme şeklindeki doğrudan kast yanında fail ya da faillerin belli bir amaca yönelik olarak hareket etmesini aradığı hallerde, söz konusu amaç ya da saikin suçun manevi unsurunun gerçekleşmesi bakımından, bir unsur haline geldiği, kabul edilir. Bu suçlarda amaç ya da saikin yokluğu, suçun unsurunun yokluğu anlamına geleceğinden suç oluşmayacaktır⁵³.

TCK m. 220'de kanun koyucu, örgüt suçunun oluşabilmesi için kişilerin kanunda suç sayılan fiilleri işlemek amacıyla bir araya gelmelerini aramıştır. Dolayısıyla, söz konusu amaçla hareket etmek, bu suç bakımından manevi unsurun oluşması için gereklidir⁵⁴. Bu itibarla suç doğrudan kastla işlenebilir⁵⁵. Bu amaç, örgütü kuran ve yönetenlerde bulunması gerektiği gibi, örgüt üyesi olanlarda da mevcut olmalıdır⁵⁶. Nitekim örgüte üye olma suçunun manevi unsuru kasttır. Kişinin, örgüte üye olma suçundan sorumluluğuna gidilebilmesi için, suç işlemek amacıyla kurulmuş bir örgütün bulunduğu⁵⁷, örgütün bu amaç doğrultusunda faaliyet yürüttüğünü⁵⁸ ve hiyerarşik yapının bir parçası olarak örgütün amaçları doğrultusunda hareket ettiğini bilmesi gerekir. Kişinin bu unsurlardaki bilgisizliği kastı ortadan kaldırır (TCK.m.30/1). Örneğin meşru bir yapılanma olduğu düşüncesiyle örgüte katılan kişinin, suç işlemek amacıyla kurulmuş bir örgüte üye olma iradesinin bulunduğu söylenemez⁵⁹.

Örgüte üye olmamakla birlikte, örgüt adına suç işleyen kişinin, ayrıca örgüte üye olmak suçundan dolayı cezalandırılabilmesi için, öncelikle işlediği suçta kasten hareket etmiş olması gerekir. Suç taksirle işlenmişse, kişinin ayrıca örgüte üye olmaktan cezalandırılabilmesi mümkün değildir. Öte yandan, kişi, işlediği suçun belirli bir örgütün amaçları dahilinde olduğunu ve bu fiili bu amaç doğrultusunda işlediğini bilmelidir.

Örgüte yardım etme suçunun manevi unsuru kasttır. Suçun oluşması, kastın varlığına bağlıdır. Fail, yardım ettiği kişi ya da kişilerin, suç işlemek amacıyla kurulmuş bir örgütün mensubu olduğunu, yapılan yardımın örgüt için faydalı olduğunu bilmelidir. Ayrıca, örgütün amacı ve kolektif faaliyetleri de bilinmeli, yardım bu bilinçle yapılmalıdır⁶⁰.

⁵³ Artuk, Mehmet Emin- Gökçen, Ahmet-Yenidiünya, Ahmet Caner, Ceza Hukuku Genel Hükümler, Ankara 2013, s. 359, 360.

⁵⁴ Soyaslan, s.537; Yaşar-Gökcan-Artuç, C.V, s.6244.

⁵⁵ Aynı yönde bkz. Özgenç, s.21.

⁵⁶ Sözüer, Adem, Organize Suçlulukla Mücadelede Ceza Hukuku Tedbirleri, Yayınlanmamış Doçentlik Çalışması, İstanbul 2000, s. 101.

⁵⁷ Yaşar-Gökcan-Artuç, C.V, s.6244.

⁵⁸ Özgenç, s.21.

⁵⁹ Yaşar-Gökcan-Artuç, C.V, s.6245.

⁶⁰ Yaşar-Gökcan-Artuç, Yorumlu Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, C.VI, s.8556. "Sanık aşamalarda ki savunmalarında tutarlı bir şekilde yasadışı silahlı örgüt mensuplarına yardım etmediğini beyan etmiştir. Sanığın evinin bulunduğu yer, dosyada bulunan fotoğraflardan da anlaşılacağı üzere bir mezranın, ormanlık alana bakan kenar kısmı olup ıssız bir yerdir. Örgüt mensuplarının barındık-

Fail, örgüt üyesi olduğunu bilmediği, fakat bir suç işlediğini bildiği kişiye, yakalanmaması için imkan sağlarsa, 220/7'den değil, 283 üncü maddede yaptırım altına alınan suçluyu kayırma suçundan cezalandırılır.

Yardımanın, bizatihi bireysel insani bir katkı olduğunun bilinerek hareket edilmesi, ancak bunun gerçekte örgütsel faaliyete katkı sağlaması, örgütün amaçlarına hizmet etmesi halinde, failin bu hususlardaki bilgisizliği kastını ortadan kaldırır (m.30/1).

Örgüt propagandası yapma fiilinin manevi unsuru da kasttır. Bu suçun oluşumu için herhangi bir saikle hareket etmek gerekmez.

4- Suçun Özel Görünüş Şekilleri

A-Teşebbüs

Suç işlemek amacıyla örgüt kurma, yönetme ve örgüte üye olma suçlarında, esasen hazırlık hareketleri cezalandırılmaktadır. Örgütün, işlenmesi hedeflenen suçlar yönünden bir hazırlık mahiyeti taşıdığı belirtilebilir. Nitekim suç işlemek amacıyla kurulan örgüt dahilinde herhangi bir suç işlenmemiş olsa da, kişiler örgüt kurma, yönetme ya da örgüte üye olma suçundan cezalandırılır.

Diğer taraftan bu örgütü yönetme ve örgüte üye olma filleri mütemadi bir özellik göstermektedir. Suç işlemek amacıyla en az üç kişinin iradelerini birleştirmesi ve bu irade birliğinin devam etmesi halinde örgüt varlığını devam ettirir.

Tüm bu özellikleri dikkate alındığında, suç işlemek amacıyla örgüt kurma, yönetme ve örgüte üye olma suçuna teşebbüsün mümkün olmadığı ifade edilmelidir.

Örgüte üye olmayan kişinin, örgüt adına işlediği suçun teşebbüs aşamasında kalması, 220/6 kapsamında ayrıca örgüte üye olmak suçundan da cezalandırılmasını engellemez.

ları kamp alanı ise, sanığın evinden yaklaşık 1 km. uzaklıkta olup burada ele geçen malzemenin sanık tarafından temin edildiğine ilişkin dosyada herhangi bir kanıt bulunmamaktadır. Kolluk görevlilerinin düzenledikleri tutanaklarda sanık ve ailesinin Kürtçe olarak askerlerin geldiklerini bağırarak birilerini uyardıkları belirtilmişse de, gerek tanık Pamuk'un ifadesinin alınmasında tercümanlık yapan Ali'nin yalnızca Zazaca konuşabildiklerini, Kürtçe konuşmadıklarını bildirmesi gerekse söylendiği belirtilen sözlerin Zazacada herhangi bir anlamı bulunmadığına ilişkin bilirkişi görüşü nazara alındığında, artık bu tutanaklara da itibar edilebilmesi olanağı ortadan kalkmıştır. Biran için tutanak içeriklerinin doğru oldukları kabul edilse dahi sanığın evinin konumu dikkate alındığında, silahlı örgüt mensuplarından korkarak yardım etme olasılığı karşısında somut olayda yüklenen silahlı çete üyelerine yardım ve yataklık suçunun manevi unsurunun gerçekleştiğinden söz etmeye olanak yoktur" (*Yarg. CGK. 25.3.2003, 2003/9-32, 2003/52*); "Sanık Remzi Dursun'un beyanı üzerine, sanığın kömürlüğünde bulunan poşet içerisinde, yasa dışı bir örgüte ait malzemeler ele geçirilmiş ise de, sanığın yasa dışı örgüt üyesi olduğu ve pakette örgüte ait malzemeler olduğunu bilerek sakladığı, örgüte yardım ve yataklık ettiği hususunda savunmasının aksini gösterir cezalandırılmasına yeterli ve kesin kanıt bulunmamaktadır. Haklarında mahkumiyet hükmü kurulan diğer sanıkların beyanları da savunmayı doğrulamaktadır. Bu nedenle itirazın kabulüne karar verilmelidir" (*Yarg. CGK., 21.11.1994, 1994/9-200, 1994/299*).

Örgüt içindeki hiyerarşik yapıya dahil olmayan kişinin, örgüte bilerek ve isteyerek yardım etmeye teşebbüs etmesi halinde de, 220/7'ye göre, kişinin örgüt üyesi olarak cezalandırılması mümkündür. Ancak bu ihtimalde teşebbüs hükümlerinin tatbiki gerekir.

Örgütün cebir, şiddet veya tehdit içeren yöntemlerini meşru gösterecek veya övecek ya da bu yöntemlere başvurmayı teşvik edecek şekilde propagandasını yapma suçuna da teşebbüs mümkün olabilir. Propaganda yapma suçu, sırf hareket suçu niteliğindedir. Bu suç yönünden ceza normunda herhangi bir netice öngörülmemiştir. Bu kapsamda, fiil kısımlara bölünebildiği ölçüde, bu suça teşebbüsün mümkün olduğu ifade edilmelidir.

B-İştirak

Örgüt kurma ve yönetme suçunda, üye sayısının en az üç kişi olması gerekir. İştirak halinde işlenen suçlarda ise, iki veya daha fazla kişi bir suça fail ya da şerik olarak katılabilirler. Bu bakımdan, iştiraktan söz edebilmek için en az iki kişinin varlığı yeterlidir. Örgüt kurma ve yönetme suçunda, herhangi bir suçu işlemek amacıyla bir araya gelen kişiler cezalandırılmakta iken, iştirakte fail ya da şerik sıfatıyla kasten ve hukuka aykırı fiil işleyen kimseler (fiil en azından teşebbüs aşamasına vardığı takdirde) suça iştiraktan dolayı cezalandırılırlar.

Çok failli bir suç olan, suç işlemek amacıyla örgüt kurma, suçuna iştirak mümkündür. Ancak iştirak eden kişiler, suçun oluşması için gereken en az üç kişinin dışında kalan kimselerdir⁶¹. Diğer taraftan, örgüt içindeki hiyerarşik yapıya dahil olmamakla birlikte, örgüte bilerek ve isteyerek yardım etme fiili, 220 nci maddenin 7 nci fıkrasında bağımsız suç olarak düzenlenmiştir. Buna göre, örgüt içindeki hiyerarşik yapıya dahil olmamakla birlikte, örgüte bilerek ve isteyerek yardım eden kişi, örgüt üyesi olarak cezalandırılacaktır. Bu ihtimalde, genel iştirak kuralları (m.39) uyarınca failin suç işlemek amacıyla örgüt kurma, yönetme ve örgüte üye olma suçuna yardım etmeden dolayı sorumluluğuna gidilmeyecektir.

Örgütün cebir, şiddet veya tehdit içeren yöntemlerini meşru gösterecek veya övecek ya da bu yöntemlere başvurmayı teşvik edecek şekilde propagandasını yapmak suçuna da iştirak mümkündür.

C-İçtima

Türk Ceza Kanunu'nda, bazı suç tiplerinin örgüt faaliyeti çerçevesinde işlenmesi daha ağır cezayı gerektiren nitelikli hal olarak kabul edilmiştir. Göçmen kaçakçılığı (m.79/3)⁶², organ veya doku ticareti (m.91/4) suçları, bu suç tiplerine örnek olarak gös-

⁶¹ Dursun, s.301, 302.

⁶² "Sanıkların işbirliği ve eylemli paylaşım anlayışı ve disiplinli biçimde hareket ederek süreklilik gösterir şekilde suç işlemek amacıyla örgüt kurduklarına dair kesin kanıt bulunmadığı ve olay tari-

terilebilir. Bahsi geçen, bu tarz nitelikli hallerin tatbiki yönünden, kişilerin ayrıca 220 nci madde uyarınca da cezalandırılmaları, diğer bir ifadeyle örgüt kurma suçundan da hüküm kurulmuş olması gerekir⁶³.

Örgüt suçu kapsamında işlenmesi düşünülen suçların zincirleme şekilde işlenmesi mümkündür. Ancak örgüt kurma suçunun oluşması için belirsiz sayıda suçun işlenmesinin amaçlanması yeterlidir. Dolayısıyla amaçlanan suçlar zincirleme şekilde işlense de, bu durum örgüt kurma suçunun teklifiğini etkilemez.

TCK.m.220/4'e göre, örgütün faaliyeti çerçevesinde suç işlenmesi halinde, ayrıca bu suçlardan dolayı da cezaya hükmolunur⁶⁴.

5- Cezayı Azaltan veya Kaldıran Bir Sebep Olarak Etkin Pişmanlık

TCK.'nun 221 inci maddesinde, 220 nci maddede düzenlenen suç işlemek amacıyla örgüt kurma suçu bakımından etkin pişmanlık hükümleri öngörülmüştür. Maddede; *“(1) Suç işlemek amacıyla örgüt kurma suçu nedeniyle soruşturmaya başlanmadan ve örgütün amacı doğrultusunda suç işlenmeden önce, örgütü dağıtan veya verdiği bilgilerle örgütün dağılmasını sağlayan kurucu veya yöneticiler hakkında cezaya hükmolunmaz.*

(2) Örgüt üyesinin, örgütün faaliyeti çerçevesinde herhangi bir suçun işlenişine iştirak etmeksizin, gönüllü olarak örgütten ayrıldığını ilgili makamlara bildirmesi hâlinde, hakkında cezaya hükmolunmaz.

(3) Örgütün faaliyeti çerçevesinde herhangi bir suçun işlenişine iştirak etmeden yakalanan örgüt üyesinin, pişmanlık duyarak örgütün dağılmasını veya mensuplarının yakalanmasını sağlamaya elverişli bilgi vermesi hâlinde, hakkında cezaya hükmolunmaz.

(4) Suç işlemek amacıyla örgüt kuran, yöneten veya örgüte üye olan ya da üye olmamakla birlikte örgüt adına suç işleyen veya örgüte bilerek ve isteyerek yardım eden

hinde göçmen kaçakçılığı için bir olaya mahsus sanıkların bir araya gelmeleri eylemlerinin de suç işlemek amacıyla örgüt kurma suçunu oluşturmadığı ve bu suçtan açılmış bir davada bulunmadığı gözetilmeden, suçun örgütlü olarak işlendiğinden bahisle cezanın arttırılmasına karar verilmesi” (Yarg. 8. CD., 10.11.2010, 2008/15342, 2010/13021).

⁶³ Bkz. Yarg. 8. CD., 19.2.2009, 12560/2405; “Sanık hakkında suç işlemek amacıyla örgüt kurma suçundan açılmış bir dava bulunup bulunmadığı araştırılıp, açılmış ise davaların birleştirilmesi, açılmış bir davanın olmaması halinde hakkında 5237 sayılı TCK.nun 220 nci maddesi uyarınca suç işlemek amacıyla örgüt kurma suçundan dava açılması sağlanarak ...” (Yarg. 8. CD. 2.4.2009, 19283/5248).

⁶⁴ “5237 sayılı TCK.nun 314/3.maddesinin atıfta bulunduğu 220/4. maddesi uyarınca bomba nakletmek eyleminin ayrı suç oluşturduğu ve bu nedenle 5237 sayılı TCK.nun 174. maddesi gereğince ayrıca ceza tayin edilmesi gerektiği gözetilmeden suçun unsuru olarak kabul edilip yazılı şekilde hüküm tesisi aleyhe temyiz olmadığından bozma nedeni sayılmamıştır” (Yarg. 9.CD., 5.4.2006, 394/2086).

kişinin, gönüllü olarak teslim olup, örgütün yapısı ve faaliyeti çerçevesinde işlenen suçlarla ilgili bilgi vermesi hâlinde, hakkında örgüt kurmak, yönetmek veya örgüte üye olmak suçundan dolayı cezaya hükmolunmaz. Kişinin bu bilgileri yakalandıktan sonra vermesi hâlinde, hakkında bu suçtan dolayı verilecek cezada üçte birden dörtte üçe kadar indirim yapılır.

(5) Etkin pişmanlıktan yararlanan kişiler hakkında bir yıl süreyle denetimli serbestlik tedbirine hükmolunur. Denetimli serbestlik tedbirinin süresi üç yıla kadar uzatılabilir.

(6) Kişi hakkında, bu maddedeki etkin pişmanlık hükümleri birden fazla uygulanmaz” denilmektedir.

A- Madde 221/1’de düzenlenen etkin pişmanlık hükümleri

Madde 221/1’de düzenlenen etkin pişmanlık hükümleri, henüz örgütün amacı doğrultusunda suç işlenmeden önceki durumlarda uygulama alanı bulur. Madde 221/1’deki etkin pişmanlık hükmünün uygulanabilmesi için şu şartların gerçekleşmesi gerekir:

- a) Örgüt kurma ya da örgüt yönetme suçu işlenmiş olmalıdır.
- b) Örgütün amacı doğrultusunda suç işlenmemiş olmalıdır.
- c) Örgüt kurma suçu ile ilgili henüz bir soruşturmaya başlanmamış olmalıdır.
- d) Örgüt kurucusu veya yöneticisinin, örgütü dağıtması veya verdiği bilgilerle örgütün dağılmasını sağlaması gerekir.
- e) Dağıtma veya bilgi verme fiili bizzat örgüt kurucusu ya da yöneticisi tarafından yapılmalıdır. Bu şartlar sağlandığı takdirde, örgüt kurucusu veya yöneticisi hakkında cezaya hükmolunmayacaktır.

B- Madde 221/2’de düzenlenen etkin pişmanlık hükümleri

TCK.m.221/2’de suç işlemek amacıyla kurulmuş örgüte üye olan kişilerle ilgili etkin pişmanlık hükmüne yer verilmiştir. Örgüt üyesinin, etkin pişmanlık hükmünden yararlanabilmesi için, örgütün faaliyeti çerçevesinde herhangi bir suçun işlenişine iştirak etmemiş olması ve ayrıca, gönüllü olarak örgütten ayrıldığını ilgili makamlara bildirmesi gerekir. Bu koşulların gerçekleşmesi hâlinde, fail hakkında cezaya hükmolunmayacaktır. Bu koşullar gerçekleştikten sonra, kişi hakkında örgüt üyesi olmaktan dolayı soruşturma başlatılmış olmasının veya örgütün faaliyeti çerçevesinde başkaları tarafından suç işlenmiş olmasının, etkin pişmanlıktan yararlanma açısından bir önemi bulunmamaktadır.

Madde 221/2’deki etkin pişmanlık hükmünün uygulanabilmesi için şu şartların gerçekleşmesi gerekir:

- a) Kişi, örgüt üyesi olmalıdır.
- b) Kişi, örgütün faaliyeti çerçevesinde herhangi bir suçun işlenişine iştirak etmemiş olmalıdır⁶⁵.
- c) Kişi gönüllü olarak örgütten ayrıldığını ilgili makamlara bildirmelidir.
- d) Örgütten ayrıldığına ilişkin bildirim bizzat örgüt üyesi tarafından yapılmalıdır. Bu şartlar sağlandığı takdirde, örgüt üyesi hakkında cezaya hükmolunmayacaktır.

C- Madde 221/3'te düzenlenen etkin pişmanlık hükümleri

TCK.m.221/3'te düzenlenen etkin pişmanlık hükümleri örgütün faaliyeti çerçevesinde herhangi bir suçun işlenişine iştirak etmeden yakalanan örgüt üyesinin, pişmanlık duyarak örgütün dağılmasını veya mensuplarının yakalanmasını

⁶⁵ “Örgüt üyesi olup örgütten kendiliğinden ayrılarak teslim olan ve pişman olduğunu beyan eden ve buna göre de konumu 5237 sayılı TCK.nun 221/2.maddesi kapsamında bulunan sanığın, örgütün faaliyeti çerçevesinde herhangi bir suçun işlenmesine iştirak edip etmediği İçişleri Bakanlığı’ndan da sorulup araştırılarak, 5237 sayılı TCK.nun 314. maddesinin 3.fıkrasının “suç işlemek amacıyla örgüt kurma suçuna ilişkin diğer hükümleri bu suç açısından da aynen uygulanır” amir hükmü karşısında, örgüt kurma suçu kapsamında bulunan 5237 sayılı TCK.nun etkin pişmanlığa ilişkin 221.maddesinde 765 sayılı TCK.nun 170.maddesinin uygulanabilmesi için aranan silahlı örgüt tarafından amaç suçun işlenmemiş ya da amaç suçun işlenilmesine kalkışılmamış olması gerektiğine ilişkin bir koşul öngörülmediği de gözetilmek suretiyle, sanığın hukuki durumunun sonucuna göre tayin ve takdir edilmesi gerekirken, yazılı gerekçe ile etkin pişmanlık hükümlerinin uygulanmasına yer olmadığına karar verilmesi” (*Yarg. 9. CD., 19.12.2006, 5670/7410*); Örgüt üyesi olarak örgütün faaliyeti çerçevesinde herhangi bir suçun işlenmesine iştirak etmeyip kendiliğinden özgür iradesiyle örgütten çekildiğini bildirerek ilgili makamlara teslim olduğu kabul edilen sanıklar hakkında etkin pişmanlıklarının sübutu halinde 5237 sayılı Yasanın 221. maddesinin 2. fıkrasının uygulanması gerektiği gözetilmeksizin yasanın anlam ve amacına uygun düşmeyecek şekilde yazılı gerekçe ile bu konuda red kararı verilmesi” (*Yarg. 9. CD., 26.12.2005, 6339/9775*); “Silahlı örgüt mensubu olan sanığın, örgütün faaliyeti çerçevesinde herhangi bir suçun işlenişine iştirak etmeden kendiliğinden örgütten ayrılarak ilgili makamlara teslim olduğunu öne sürmesi karşısında etkin pişmanlık hususunun konumuna uyan 5237 sayılı TCK.nun 221/2. maddesi kapsamında değerlendirilmesi gerekirken örgütün faaliyeti çerçevesinde işlenen suçlara katılıp katılmadığı yeterince tartışılıp değerlendirilmeden aynı yasanın 221/4. maddesindeki koşulların oluşmadığı gerekçesi ile bu konudaki talebin reddine karar verilmesi” (*Yarg. 9. CD., 27.03.2006, 350/1850*); “5237 sayılı TCK.nun 221. maddesinin başlığı «Etkin pişmanlık» olup, maddenin 2. fıkrasının uygulanması için örgütten kendiliğinden ayrıldığını ilgili makamlara bildirme yanında örgütün faaliyeti çerçevesinde herhangi bir suçun işlenmemesi gerekmektedir. Dosyamızda hükümlü C. savcılığındaki ifadesinde örgüte katılmasından dolayı pişman olmadığını beyan etmesi yanında, örgüt faaliyeti çerçevesinde savaştığı, bu nedenle de şartları oluşmadığı gözetilmeden, hakkında 5237 sayılı TCK. nun 221/2. maddesi uyarınca ceza tertibine yer olmadığına karar verilmesi” (*Yarg. 9. CD., 21.11.2006, 4360/6350*); “Örgüt üyesi olup örgütten kendiliğinden ayrılarak teslim olan ve pişman olduğunu beyan eden sanığın örgütün faaliyeti çerçevesinde herhangi bir suçun işlenişine iştirak edip etmediği araştırılarak, sonucuna göre hukuki durumunun tayin ve takdiri gerekirken yazılı gerekçe ile etkin pişmanlık hükmünün uygulanmasına yer olmadığına karar verilmesi” (*Yarg. 9. CD., 6.12.2006, 4923/7039*).

sağlamaya elverişli bilgi verdiği durumlarda uygulama alanı bulmaktadır. Verilen bilginin, örgütün dağılmasını veya mensuplarının yakalanmasını sağlamaya elverişli olup olmadığını takdir yetkisi mahkemeye aittir.

Madde 221/3'teki etkin pişmanlık hükmünün uygulanabilmesi için şu şartların gerçekleşmesi gerekir:

a) Kişi, örgüt üyesi olmalıdır.

b) Örgüt üyesi, örgütün faaliyeti çerçevesinde herhangi bir suçun işlenişine iştirak etmeden yakalanmış olmalıdır.

c) Örgüt üyesi, pişmanlık duyarak örgütün dağılmasını veya mensuplarının yakalanmasını sağlamaya elverişli bilgi vermelidir.

d) Bu bildirim bizzat örgüt üyesi tarafından yapılmalıdır. Bu şartlar gerçekleştiği takdirde örgüt üyesi hakkında cezaya hükmolunmayacaktır.

D- Madde 221/4'te düzenlenen etkin pişmanlık hükümleri

221/4'te düzenlenen etkin pişmanlık hükümleri suç işlemek amacıyla örgüt kuran, yöneten veya örgüte üye olan ya da üye olmamakla birlikte örgüt adına suç işleyen veya örgüte bilerek ve isteyerek yardım eden kişinin, gönüllü olarak teslim olup, örgütün yapısı ve faaliyeti çerçevesinde işlenen suçlarla ilgili bilgi vermesi hâlinde, hakkında örgüt kurmak, yönetmek veya örgüte üye olmak suçundan dolayı cezaya hükmolunmamasını düzenlemektedir. Madde 221/4'teki etkin pişmanlık hükmünün uygulanabilmesi için şu şartların gerçekleşmesi gerekir:

a) Kişi, suç işlemek amacıyla örgüt kurma, yönetme, örgüte üye olma ya da üye olmamakla birlikte örgüt adına suç işleme veya örgüte bilerek ve isteyerek yardım etme suçunun faili olmalıdır.

b) Kişi, gönüllü olarak teslim olmalıdır⁶⁶.

c) Kişi, örgütün yapısı ve faaliyeti çerçevesinde işlenen suçlarla ilgili bilgi vermelidir⁶⁷.

⁶⁶ 5237 sayılı TCK.nun etkin pişmanlığa ilişkin 221 .maddesinde silahlı örgüt tarafından amaç suçun işlenmemiş ya da amaç suçun işlenmesine kalkışılmamış olması gerektiğine ilişkin bir koşul bulunmadığı gözetilerek, örgütten kaçarak kendiliğinden teslim olan ve pişman olduğunu beyan eden sanığın örgütün faaliyeti çerçevesinde herhangi bir suçun işlenişine iştirak edip etmediği İçişleri Bakanlığı ve ilgili kurumlardan araştırılarak samimi bir şekilde etkin pişmanlık gösterip göstermediği de tartışılıp değerlendirildikten sonra sonucuna göre hukuki durumunun takdir ve tayini gerekirken yasa maddesi hükmüne uygun düşmeyen gerekçe ile yazılı şekilde hüküm tesisi” (Yarg. 9. CD., 27.12.2006, 5698/7728).

⁶⁷ “Yakalanan sanığın 5237 sayılı TCK.nun 221/4.maddesinde öngörüldüğü şekilde örgütün yapısı ve faaliyeti çerçevesinde işlenen suçlarla ilgili yeterli bilgi ve belge vermediği, bu nedenle de yasa da aranan şartların oluşmadığı gözetilmeden hakkında etkin pişmanlık hükümlerinin uygulanması aleyhe temyiz bulunmadığından bozma nedeni yapılmamıştır” (Yarg. 9. CD., 14.5.2007,

d) Bilgi verme eylemi, bizzat bu suçların failleri tarafından yapılmalıdır. Bu şartlar gerçekleştiği takdirde, bu suçların failleri hakkında, örgüt kurmak, yönetmek veya örgüte üye olmak suçundan dolayı cezaya hükmolunmayacaktır.

Kişinin bu bilgileri yakalandıktan sonra vermesi hâlinde ise, hakkında bu suçtan dolayı verilecek cezadan üçte birden dörtte üçe kadar indirim yapılacaktır.

E- Ortak hükümler

Etkin pişmanlıktan yararlanan kişiler hakkında bir yıl süreyle denetimli serbestlik tedbirine hükmolunur. Denetimli serbestlik tedbirinin süresi üç yıla kadar uzatılabilir.

Madde gerekçesinde, öngörülen denetimli serbestlik tedbiriyle ilgili olarak; *“Etkin pişmanlıktan yararlanarak serbest bırakılan kişiler açısından güvenlik ve topluma uyum sorunu yaşandığı bilinmektedir. Bu nedenle, etkin pişmanlıktan yararlanan kişiler hakkında bir yıl süreyle denetimli serbestlik tedbirine hükmedilmelidir. Bu bir yıllık süre, kişinin serbest bırakıldığı andan itibaren işlemeye başlar. Denetimli serbestlik tedbirinin uygulanması açısından, etkin pişmanlık nedeniyle kişi hakkında cezaya hükmolunmaması ile indirilmiş cezaya hükmolunması arasında bir fark gözetilmemiştir”* denilmiştir.

Son olarak ifade edelim ki, bir kimse hakkında, 221’inci maddedeki etkin pişmanlık hükümleri birden fazla uygulanamaz (m.221/6).

6- Soruşturma Kovuşturma Usulü

TCK.’nun 220’nci maddesinde belirtilen suçların soruşturması ve kovuşturması re’sen yapılır. Bu suçlarda dolayı açılan kamu davalarına bakma görevi Asliye Ceza Mahkemelerine aittir.

Terörle Mücadele Kanunu kapsamına giren suçlar dolayısıyla açılan davalar; Adalet Bakanlığının teklifi üzerine Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca yargı çevresi birden çok ili kapsayabilecek şekilde belirlenecek illerde görevlendirilecek ağır ceza mahkemelerinde görülür (bkz. TMK.m.10).

7296/4161); “5237 sayılı TCK.nun yürürlüğe girmesinden sonra yakalanan sanığın, örgütün yapısı ve faaliyetleri çerçevesinde işlenen suçlarla ilgili bilgi verdiğini, örgüt adına faaliyet gösterenleri ve yardım edenleri yakalattığını beyan etmesi karşısında; aynı yasanın 221. maddesinde aranan şartları yerine getirip getirmediği ilgili makamlardan sorulup araştırıldıktan sonra sonucuna göre hukuki durumunun tayin ve takdiri gerekirken eksik soruşturma ile yazılı şekilde hüküm tesisi” (*Yarg. 9. CD., 27.11.2006, 4989/6595*); Güvenlik güçlerince yakalanan sanığın etkin pişmanlığa ilişkin 5237 sayılı TCK.nun 221/4. maddesinin aradığı anlamda pişmanlık duyarak yeterli bilgi vermediği, bu nedenle de anılan maddede sözü geçen etkin pişmanlık hükümlerinden yararlanma koşullarının oluşmadığı gözetilmeden, bu madde uyarınca uygulama yapılarak cezasından indirim yapılması” (*Yarg. 9. CD., 23.3.2006, 201/1821*).

Terörle Mücadele Kanunu'nun 1'nci maddesindeki amaçlara ulaşmak için meydana getirilmiş örgütlerin mensubu olup da, bu amaçlar doğrultusunda diğerleri ile beraber veya tek başına suç işleyen veya amaçlanan suçu işlemese dahi örgütlerin mensubu olan kişi terör suçlusudur (3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu, m.2).

Terörle Mücadele Kanunu kapsamına giren suçlarla ilgili olarak; soruşturma, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca bu suçların soruşturma ve kovuşturmasında görevlendirilen Cumhuriyet savcılarınca bizzat yapılır.

Silahlı örgüt suçu hakkında, görev sırasında veya görevinden dolayı işlenmiş olsa bile, Cumhuriyet savcılarınca doğrudan soruşturma yapılır. 1.11.1983 tarihli ve 2937 sayılı Devlet İstihbarat Hizmetleri ve Milli İstihbarat Teşkilatı Kanununun 26 ncı maddesi hükmü saklıdır (3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu, m.10).